საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ვერსია იხილეთ SAKRESP.GE

გამოდის 1918 წლიდან • ფასი 1,5 ლარი

№97-98 (10100-10101) 2026 წლის 27 ივლისი, ორშაბათი

„სასარგებლო იდიოტები“

სახიფათო სპირალი 2

იხ. 4 გვ.

ნომრის ციტატა

შიო III:

ჩვენ რწმენის სახით ისეთი ძალა გვაქვს, ისეთი საყრდენი, რომელიც ყოველთვის დაგვეხმარება; შეძლებს ჩვენი მწირი შესაძლებლობების, შესაწირავის გამრავლებას და გაძლიერებას. უფლის რწმენა ჩვენ გულში, ეს არის გასაღები, რომელიც ხსნის საღვთო სიკეთეების დიდ საუნჯეს. გვმართებს, რომ ვილოცოთ და ვთხოვოთ უფალს, რომ გაგვიძლიეროს რწმენა.

„ტექნიკური მთავრობის“ მორიგი ტური, ანუ ოპოზიციის უსასრულო „პოლიფონია“

იხ. 3 გვ.

„ბედი – მდევარი“

7

ჩემი მეგობარი გურამი

იოსებ ჟუმბურიძე:

ღია წერილი

თბილისის მერს, ბატონ კახა კალაძეს, დედაქალაქის საკრებულოს თავმჯდომარეს, ბატონ ზურაბ აბაშიძეს

8

გოდერძის უღელტეხილზე 41-მეტრიანი კონსტრუქციით საქართველოს სახელმწიფო დროშა აღიმართება!

გოდერძის უღელტეხილზე მიმანიშნებელი აგრის სარეაბილიტაციო სამუშაოები აქტიურად მიმდინარეობს.

ამავე ტერიტორიაზე 41-მეტრიანი კონსტრუქციით აღიმართება საქართველოს სახელმწიფო დროშა, ეს სიმბოლო განსაკუთრებული დატვირთვის მატარებელი იქნება. მიმდინარე სამუშაოებს აჭარის მთავრობის თავმჯდომარე გაეცნო. ზურაბ პატარაძე ალპურ ბოტანიკურ ბაღსაც ესტუმრა, ასევე გაეცნო „შუამთობის“ სახალხო დღესასწაულისთვის მიმდინარე მოსამზადებელ სამუშაოებს.

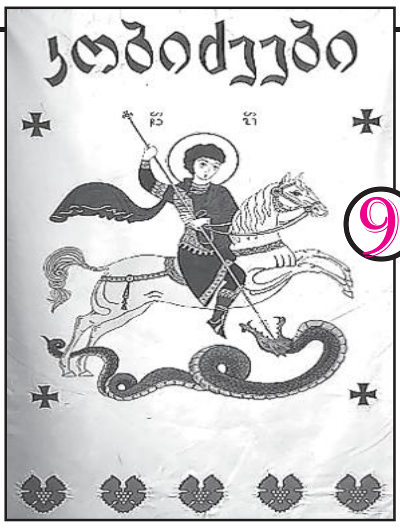

9

გვარის ისტორიის დადგენა უპირველესია

ავტოდილერების გამდიდრებას ქვეყანა არ უნდა გადავაყოლოთ!

11

ქართველი ინჟინერი ყარაყუმის უდაბნოში

„საქართველოვ, შენ ვინ მოგტაცა შვილი დასაკარგავი“, ანუ... იცნობთ თურქმენეთს?

12

ვებ.გვერდი: WWW.SAK.GE ელ.ფოსტა: SAK@SAK.GE

ქუთაისში ტექნოლოგიური ჰაბი გაიხსნა

ვხსნით ქუთაისის ტექნოლოგიურ ჰაბს, რომელიც, დარწმუნებული ვარ, ცოდნის, ინოვაციისა და ტექნოლოგიური განვითარების რეგიონული მნიშვნელობის ცენტრი გახდება. მოხარული ვარ, რომ შენობა, რომელიც იყო წინა ხელისუფლების კორუფციის სიმბოლო, დღეიდან სრულიად ახალ ფუნქციას შეიძენს, – ამის შესახებ საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ირაკლი კობახიძემ 25 ივლისს ქუთაისის ტექნოლოგიური ჰაბის გახსნის ღონისძიებაზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა.

მთავრობის მეთაურმა აღნიშნა, რომ ცოდნასა და ინოვაციებზე დაფუძნებული ეკონომიკური განვითარება საქართველოს მთავრობის ერთ-ერთი უმთავრესი პრიორიტეტია.

□გასული წლების განმავლობაში ჩვენ განვავითარეთ ინოვაციური სტარტაპების მხარდაჭერის სისტემა, შევქმენით ტექნოპარკების ეროვნული ქსელი, დავნერგეთ სპეციალური საგადასახადო პირობები ტექნოლოგიური და ინოვაციური ბიზნესისთვის, მოვიზიდეთ საერთაშორისო კომპანიები და ათასობით ახალგაზრდას მივეცით თანამედროვე ცოდნის მიღებისა და პროფესიული განვითარების შესაძლებლობა. ამ ყველაფერმა ქვეყანას უკვე მოუტანა მნიშვნელოვანი ეკონომიკური ეფექტი–მთავრობის ხელშეწყობით, 300-ზე მეტმა ინოვაციურმა და მაღალტექნოლოგიურმა სტარტაპმა 800 მილიონ ლარზე მეტი ეკონომიკური სარგებელი შექმნა, დასაქმდა 4000-ზე მეტი ჩვენი თანამოქალაქე და საქართველო რეგიონის მასშტაბით ერთ-ერთ ყველაზე მიმზიდველ ცენტრად ჩამოყალიბდა□ – განაცხადა **ირაკლი კობახიძემ.**

პრემიერ-მინისტრის შეფასებით, ქუთაისი ყოველთვის იყო განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი კერა და ტექნოლოგიური ჰაბის გახსნით, ის ასევე ხდება საქართველოს ტექნოლოგიური განვითარების ერთ-ერთი მთავარი ცენტრი.

□აქ იფუნქციონირებს საქართველოს ყველაზე დიდი ტექნოპარკი, ინტერაქციული სამეცნიერო და ტექნოლოგიური მუზეუმი, TUMO-ს საერთაშორისო ტექნოლოგიური სკოლა, ხელოვნური ინტელექტის გამოთვლითი ცენტრი, სტარტაპებისთვის განკუთვნილი სივრცეები და თანამედროვე ლაბორატორიები–რობოტიკის, ელექტრონიკის, დრონების, ხელოვნური ინტელექტის, ვირტუალური რეალობისა და სხვა მიმართულებებით. ამ ეკოსისტემის განუყოფელი ნაწილი გახდება ქუთაისის საერთაშორისო უნივერსიტეტი, ვინაიდან ძლიერი ტექნოლოგიური ჰაბი ძლიერი უნივერსიტეტის, კვლევითი გარემოსა და კვალიფიციური ადამიანური რესურსის გარეშე ვერ განვითარდება. ქუთაისის საერთაშორისო უნივერსიტეტი კი ქმნის სწორედ იმ აკადემიურ და სამეცნიერო საფუძველს, რომელიც ჰაბს მისცემს შესაძლებლობას, გახდეს არა მხოლოდ სასწავლო და სამუშაო სივრცე, არამედ კვლევის, ახალი ცოდნისა და მაღალტექნოლოგიური პროდუქტების შექმნის ცენტრი. თანამედროვე ტექნოლოგიური ეკოსისტემისთვის არანაკლებ მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ ციფრული, არამედ ფიზიკური დაკავშირებადობა. ქუთაისის საერთაშორისო აეროპორტი ქუთაისის ტექნოლოგიურ ჰაბს ხელს შეუწყობს, არა მხოლოდ ეროვნულ, არამედ რეგიონული მნიშვნელობის ტექნოლოგიურ ცენტრად ჩამოყალიბდეს. თანამედროვე ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურა, ძლიერი უნივერსიტეტი და საერთაშორისო დაკავშირებადობა ქმნის უნიკალურ შესაძლებლობას, ქუთაისი გახდეს ქალაქი, სადაც ცოდნა გარდაიქმნება ინოვაციად, ინოვაცია–ბიზნესად, ბიზნესი კი შექმნის ახალ სამუშაო ადგილებს და ხელს შეუწყობს ეკონომიკურ ზრდას“, – აღნიშნა **ირაკლი კობახიძემ.**

პრემიერ-მინისტრმა საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს, მინისტრ **მარიამ ქვრივიშვილს,** ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს და პროექტის წარმატებით განხორციელებაში ჩართულ ყველა ადამიანს მადლობა გადაუხადა.

ტექნოლოგიური ჰაბის გახსნის ღონისძიებაზე სიტყვით გამოვიდა ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრი მარიამ ქვრივიშვილი. ახლად გახსნილი ტექნოლოგიური ჰაბის შესახებ პრეზენტაცია გამართა ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს თავმჯდომარე **ავთანდილ კასრაძემ.**

ღონისძიებას საქართველოს მთავრობისა და პარლამენტის წევრები, ადგილობრივი ხელისუფლების დიპლომატიური კორპუსისა და საპატრიარქოს წარმომადგენლები დაესწრნენ.

მთავრობის მეთაურმა ქუთაისის ტექნოლოგიური ჰაბის ინფრასტრუქტურა დაათვალიერა, მათ შორის – ტექნოლოგიური მუზეუმი, სადაც ფიზიკის, მათემატიკის, ინჟინერიის, მექანიკის, ოპტიკის, ასტრონომიის, საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების, ხელოვნური ინტელექტისა და თანამედროვე ტექნოლოგიების თემატიკის 50 თანამედროვე ექსპონატია გამოფენილი. პრემიერი ასევე გაეცნო მაღალტექნოლოგიურ ლაბორატორიებს და Tumo-ს სასწავლო სივრცეს, რომელიც პროგრამირებას, რობოტიკას, თამაშების შექმნას, ანიმაციას, დიზაინს, 3D მოდელირებას, ვიდეოწარმოებასა და სხვა ციფრულ დისციპლინებს აერთიანებს.

მთავრობის ადმინისტრაციის პრესსამსახური

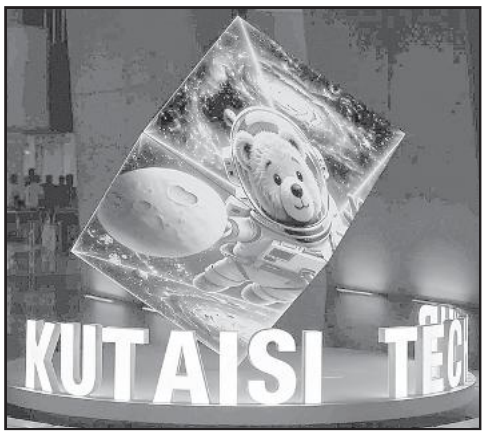

გიორგი ქობულია:

კერძო ინვესტორებს ძალიან უჭირთ ანაკლიის პორტის ეკონომიკური სარგებლის გამოთვლა!..

საქართველოს მთავრობა მზადაა ესაუბროს ყველა დაინტერესებულ მხარეს, რათა მაქსიმალურად ეფექტურად უზრუნველყოს ანაკლიის პორტის ამოქმედება. მთავრობის მეთაურის ირაკლი კობახიძის თქმით, ახალი მოდელი არის ოპტიმალური, რომელიც ეკონომიკის სამინისტრომ შეიმუშავა. პრემიერის პოზიციას ეთანხმებიან, როგორც უცხოეთში, ასევე საქართველოშიც.

□ანაკლიის პორტის მიმართ ინტერესი არის ძალიან ფართო. ეს ინტერესი გამოხატული აქვთ ჩვენი რეგიონის ქვეყნებს, სამხრეთ კავკასიის, შუა აზიის, ასევე ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებს. ევროპულ სუბიექტებს, ძირითადად, კერძო კომპანიებია ამ შემთხვევაში, ვინც ინტერესს გამოხატავს. ჩვენ მზად ვართ, ვესაუბროთ ყველა დაინტერესებულ მხარეს იმისათვის, რომ მაქსიმალურად ეფექტურად უზრუნველვყოთ ამ პორტის ამოქმედება.

პორტის ფუნქციონირებისთვის მთავარია ტვირთების მოზიდვა. ვინც უკეთეს პირობებს შემოგვთავაზებს, მასთან დავამყარებთ შესაბამის ურთიერთობებს. მიხარია, რომ განახლებული ენერგიით დაიწყო მუშაობა ანაკლიის პორტის ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე.

რაც შეეხება ახალ მოდელს, ის არის ოპტიმალური, იმისათვის, რომ უზრუნველყოფილი იყოს ეროვნული ინტერესების დაცვა, პორტი იქნება მთლიანად ქართული და ასევე, ეს მოდელი გვაძლევს იმის საშუალებას, რომ მრავალი სუბიექტი ჩავრთოთ, მის ფუნქციონირებაში. შესაბამისი დაინტერესებული მხარეები, სახელმწიფოები და კომპანიები. შესაბამისად, უზრუნველყოფილი იქნება, როგორც ჩვენი სტრატეგიული, ეროვნული ინტერესების დაცვა, ასევე ტვირთების მაქსიმალურად ეფექტურად მოზიდვა. ეს არის ოპტიმალური მოდელი, რომელიც შემოგვთავაზა ეკონომიკის სამინისტრომ და დაამტკიცა საქართველოს მთავრობამ□ – განაცხადა პრემიერმა.

საინტერესოა ყოფილი ინვესტორი ქვეყნის პოზიცია. ჩინეთის საელჩო საქართველოში აცხადებს, რომ ანაკლიის ღრმაწყლოვანი პორტის პროექტთან დაკავშირებით საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებას პატივს სცემს და მიიჩნევს, რომ განახლებული მოდელი საერთაშორისო კომპანიების უფრო ფართო ჩართულობას შეუწყობს ხელს.

საელჩოს განმარტებით, ჩინური კომპანია China Communications Construction Company (CCCC), რომელიც თავდაპირველად ტენდერში მონაწილეობდა, პროექტის ფარგლებში, საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო კომერციული წესების სრული დაცვით მოქმედებდა და შესაბამის სახელმწიფო უწყებებთან აქტიურ კომუნიკაციას ინარჩუნებდა.

ჩინეთის დიპლომატიური წარმომადგენლობა ასევე აღნიშნავს, რომ საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილება, პროექტზე სამშენებლო და ოპერირების მიმართულებებით ახალი ტენდერების გამოცხადების შესახებ, შესაძლოა, მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან უფრო მეტი კომპანიის ინტერესის საფუძველი გახდეს. ამასთან, პეკინი მომავალშიც წაახალისებს ჩინურ კომპანიებს, საბაზრო პრინციპების დაცვით, მონაწილეობა მიიღონ ანაკლიის პორტის განვითარებაში. საელჩოში მიაჩნიათ, რომ ანაკლიის პორტის დროული დასრულება მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს □შუა დერეფნის□კონკურენტუნარიანობის ზრდაში, ასევე ხელს შეუწყობს ევრაზიის რეგიონში წარმოებისა და მიწოდების ჯაჭვების სტაბილურობას.

მათივე შეფასებით, ჩინურ კომპანიებს პორტების პროექტირების, მშენებლობისა და ოპერირების მიმართულებით ერთ-ერთი წამყვანი გამოცდილება აქვთ, ხოლო საზღვარგარეთ ინვესტირების გადაწყვეტილებებს დამოუკიდებლად, კომერციული პრინციპებით იღებენ.

იხ. 5 გვ.

რა კრიზისი, რის კრიზისი?!

საქართველოს პოლიტიკურ ველზე ტრადიციული სცენარი კიდევ ერთხელ გათამაშდა: ოპოზიციურმა სპექტრმა კვლავ „კრიზისის დაძლევისა“ და „ტექნიკური მთავრობის“ იდეა წამოსწია წინ. ამჯერად დისკუსიის ცენტრში „ანტიკრიზისული პლატფორმა“ და ოთხი პოლიტიკური გაერთიანება მოექცა. თუმცა, რამდენად რეალურია ეს ინიციატივები თუ უბრალოდ ნაცნობი რიტორიკის მორიგი ტალღა, ამაზე პასუხს თავად მონაწილეთა განცხადებებიც იძლევა.

მმართველი გუნდის წარმომადგენლები მსგავს ინიციატივებს პროგნოზირებადად აფასებენ და აცხადებენ, რომ ოპოზიციას რეალური საზოგადოებრივი მხარდაჭერის ნაკლებობა აქვს, რის გამოც ცდილობს ხელოვნური აჟიოტაჟისა და „ტექნიკური მთავრობის“ სახელით ილუზიების შექმნას. ხელისუფლების შეფასებით, საკონსტიტუციო ჩარჩოს მიღმა ნებისმიერი გაურკვეველი ფორმაციის ჩამოყალიბების მცდელობა მხოლოდ პოლიტიკურ სპეკულაციას ემსახურება.

„ტექნიკური მთავრობის“ მორიგი ტური,

ანუ ოპოზიციის უსასრულო „პოლიფონია“

რა სახის ტექნიკურ მთავრობაზეა საუბარი?

შეხვედრის მონაწილეები მიიჩნევენ, რომ აუცილებელია ტექნიკური მთავრობის ფორმირება. დისკუსიაში მონაწილეობენ მოძრაობა „სოციალური დემოკრატიისთვის“, „ჩვენ საქართველო“, „ქართული რესპუბლიკა“ და „თავისუფლების მოედანი“.

ანტიკრიზისული პლატფორმის წარმომადგენლები აცხადებენ, რომ კრიზისის დაძლევა მხოლოდ სხვადასხვა ძალის თანამშრომლობითაა შესაძლებელი. ვიქტორ ყიფიანის თქმით, პოლიტიკური პოლიფონია გამოსვლის მთავარი წინაპირობაა:

„საკონსტიტუციო მოწყობა, კონსტიტუციით ცხოვრება არის ნორმალური, გამართული ქვეყნისთვის ერთ-ერთი უმთავრესი საწინდარი... ნებისმიერი ინიციატივა, რომელიც ასე ქვევიდან წამოვა სხვადასხვა ჯგუფებიდან, ახალისებს არა მარტო მექანიკურად პოლიტიკურ ველს, არამედ აზროვნებითაც... საქართველოში პოლიტიკური კრიზისის დაძლევა შესაძლებელია მხოლოდ პოლიტიკური პოლიფონიით ანუ ძალთა ერთობით, ძალთა გაერთიანებით“ – ამბობს **ვიქტორ ყიფიანი.**

„თავისუფლების მოედნის“ წარმომადგენლის **გიორგი შაიშმელაშვილის** განცხადებით, სწორედ უკეთესი საქართველოს კონცეფციის არარსებობა აფერხებს ცვლილებებისადმი საზოგადოების მხარდაჭერას:

„კრიზისის დასაძლევად, მე ვიზიარებ ასევე, რომ მომავალი საქართველოს შესახებ ჰქონდეს მოსახლეობას წარმოდგენა... ეს შეხვედრა მათ შორის ამას ემსახურება, რომ წარმოვიდგინოთ, როგორი იქნება უკეთ კონსტიტუციურად მოწყობილი საქართველოს აღმასრულებელი სასამართლო და საპარლამენტო ხელისუფლება, როგორ შეიძლება მართლწესრიგის ინსტიტუტების უკეთესად, საპარლამენტო კონტროლის ორგანიზება და ა.შ.“ – ამბობს **გიორგი შაიშმელაშვილი.**

პროცესს საპატიმროდან გამოეხმაურა „კოალიცია ცვლილებისთვის“ ლიდერი **ელენე ხოშტარია,** რომელმაც ინიციატივას მხარდაჭერა გამოუცხადა. თუმცა მისი წერილი კიდევ ერთხელ ააშკარავებს ოპოზიციის ძველ ტაქტიკას – კონსტრუქციული დიალოგის ნაცვლად, კვლავ ქუჩის აქციებსა და პოლიტიკურ ლოზუნგებზე აქცენტირებას:

„მინდა, გამოვეხმაურო „ჩვენ საქართველოსა“ და ვიქტორ ყიფიანის მიერ გაკეთებულ განცხადებას... აბსოლუტურად ვიზიარებ და მხარს ვუჭერ მის მიერ დასმულ ამოცანას მთელი ოპოზიციის კონსოლიდაციის შესახებ თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნების გარშემო. მისი ინიციატივა ეხება არა ბიძინა ივანიშვილთან დიალოგის დაწყებას, არამედ ოპოზიციის კონსოლიდაციას და აქტიურ მოქმედებას... რასაც უნდა მივაღწიოთ ბიძინა ივანიშვილზე სისტემური ზეწოლის გზით... ეს არის ყოველდღიური, აქტიური, ძალიან ინტენსიური კამპანია... ჩვენი მუშაობა უნდა იყოს ისეთი თანმიმდევრული და ინტენსიური, რომ საქართველოს ყველა მოქალაქემ, პროტესტის საკუთარი ფორმით, ეს პოზიცია გააჟღეროს. მაგალითად, რომ ჰკითხავ, როგორ ხარ, გიპასუხოს – „თავისუფალი არჩევნები“, რომ ჰკითხავ, როგორი ამინდია, გიპასუხოს – „თავისუფალი არჩევნები“. როდესაც ამ ეტაპს მივაღწევთ, მერე უნდა იყოს მძლავრი კულმინაცია – დიდი აქცია რუსთაველზე. ვფიქრობ, უახლოეს პერიოდში უნდა გაიმართოს სამუშაო კონსულტაციები „ჩვენ საქართველოსთან“ ამ პროცესის დასახვეწად და დასაწყებად“ – წერს **ელენე ხოშტარია.**

საბოლოო ჯამში, საზოგადოება კიდევ ერთხელ ადევნებს თვალს პროცესს, სადაც ოპოზიციური ფლანგი რეალური პოლიტიკური დღის წესრიგის ნაცვლად, კვლავ შიდა კონსულტაციებითა და „ტექნიკური მთავრობის“ უშედეგო იდეებით ცდილობს ყურადღების მიპყრობას.

„ტექნიკური მთავრობა პოლიტიკური უძლურების აღიარებაა“

პოლიტოლოგი **იგორ კვესელავა** ამბობს, რომ ტექნიკური მთავრობის იდეა საქართველოს პოლიტიკურ რეალობაში ახალი ნამდვილად არ არის – ეს არის ნაცნობი, შაბლონური რეცეპტი.

„ოპოზიციური სპექტრი ყოველთვის მაშინ მიმართავს, როდესაც საკუთარი პოლიტიკური რესურსი, იდეური კრიზისი და ამომრჩევლის რეალური მობილიზების უნარი პიკს აღწევს. როდესაც პოლიტიკურ პარტიებს არ შესწევთ ძალა, ჯანსაღ კონკურენციაში, დემოკრატიულ არჩევნებში მიაღწიონ წარმატებას და საზოგადოებას შესთავაზონ მკაფიო, განვითარებაზე ორიენტირებული პროგრამა, ავტომატურად იწყება საუბარი რაღაც აბსტრაქტულ, „ტექნიკურ“, „დროებით“ ან „ანტიკრიზისულ“ წარმონაქმნებზე. რეალურად, ტექნიკური მთავრობის ფორმირების მოთხოვნა სხვა არაფერია, თუ არა საკუთარ პოლიტიკურ პასუხისმგებლობაზე უარის თქმა და პასუხისმგებლობისგან გაქცევის მცდელობა. ისმის ფუნდამენტური კითხვები: ვინ უნდა შეადგინოს ეს მთავრობა? რა კრიტერიუმებით უნდა შეირჩნენ ეს პირები და ვის წინაშე უნდა აგონ მათ პასუხი? როდესაც თავად ოპოზიციურ ჯგუფებს შორის არ არსებობს არც საერთო იდეოლოგიური ფუნდამენტი, არც სტრატეგიული თანხვედრა და არც ელემენტარული შიდა ერთობა, „ტექნიკური მთავრობის“ გარშემო გაერთიანებაზე საუბარი უბრალოდ პოლიტიკური ილუზიაა“ – ამბობს ანალიტიკოსი.

მისივე თქმით, ეს არის მცდელობა, კონსტიტუციური და სამართლებრივი ჩარჩოს, მოქმედი ინსტიტუტების გვერდის ავლით მოხდეს ძალაუფლების გადანაწილება ან ხელისუფლების გადაბარება, რაც ნორმალურ, დემოკრატიულ და ინსტიტუციურად გამართულ სახელმწიფოში უბრალოდ ვერ იმოქმედებს.

„საქართველოს მოსახლეობას დღეს სჭირდება არა პოლიტიკური ექსპერიმენტები, ხელოვნურად შექმნილი აჟიოტაჟი და გაურკვეველი კონფიგურაციები, არამედ ქვეყნის სტაბილურობა, ეკონომიკური განვითარება და სახელმწიფო ინსტიტუტების შემდგომი გაძლიერება. ამიტომ, მსგავსი ინიციატივები, რამდენჯერაც არ უნდა გადაფუთონ ისინი ახალი სახელწოდებებით, კვლავ დარჩება მხოლოდ შიდაპოლიტიკურ დისკუსიად და რეალურ, პრაქტიკულ შედეგამდე ქვეყანას ვერასდროს მიიყვანს“ – აცხადებს პოლიტოლოგი **იგორ კვესელავა.**

მოამზადა
ლიკა ბერიკაშვილმა

„კაცია და... გუნება“

ონისე ოქრიაშვილისა და მისი მეგობრების საუბრის შეფასება მხოლოდ გემოვნების საკითხით არ უნდა შემოიფარგლოს. უხამსი გამონათქვამები ნოდარ დუმბაძის მიმართ, სასულიერო პირებისა და წმინდანების შეურაცხყოფა, განსაკუთრებით კი იმ მოხუცთა გაქილიკება, რომლებიც პოსტსაბჭოთა გაჭირვების წლებში მზესუმზირის გაყიდვით ირჩენდნენ თავს, გვიჩვენებს არა სატირას, არამედ ადამიანური ტკივილისადმი ზნეობრივ უგრძნობლობას.

საქართველოში მზესუმზირის ქუჩაში გაყიდვა უბრალოდ წვრილი ვაჭრობის ფორმა არ ყოფილა. საბჭოთა კავშირის დაშლის, დეინდუსტრიალიზაციის, დანაზოგების გაუფასურებისა და მასობრივი უმუშევრობის შემდეგ

ამ ადამიანებზე ხუმრობა, თითქოს ისინი რაღაც გადაშენებული სახეობა იყვნენ, სატირა ვერ იქნება. სატირა ამხელს ძალაუფლებას, ფარისევლობასა და უსამართლობას. აქ კი სიცილი მიმართულია არა მათკენ, ვინც ადამიანები გააღატაკა, არამედ მათკენ, ვინც გაღატაკებას გადაურჩა. ეს არის არა „შავი იუმორი“, არამედ კლასობრივი ზიზღის „იუმორით“ შეფუთვა.

ასეთ შემთხვევაში, „იუმორი“ ალიბია. იგი ავტორს საშუალებას აძლევს, ჯერ შეურაცხყოს ადამიანის ღირსება, შემდეგ კი აღშფოთე-

„სასარგებლო იდიოტები“

ქუჩაში აღმოჩნდნენ ყოფილი მასწავლებლები, ინჟინრები, მუშები და სხვა პროფესიის ადამიანები. ისინი მზესუმზირას იმიტომ არ ჰყიდდნენ, რომ ეს ცხოვრებისეულ იდეალად ჰქონდათ არჩეული. ისინი ასე შიმშილს გაურბოდნენ.

ბულ საზოგადოებას უთხრას, რომ მისი ხუმრობა სწორად ვერ გაიგეს.

სამი სხვადასხვა შემთხვევა, ერთი სახიფათო შედეგი – ონისე ოქრიაშვილის ეპიზოდი არ უნდა ავურიოთ სხვა მოვლენებში. სვანეთთან დაკავშირებული შემთხვევა სხვა ჯგუფის მიერ განხორციელებული კამპანიაა და იქ საუბარი სვანების დაცინვაზე კი არა, ქალზე ძალადობის გამო, მთელი სვანეთის კოლექტიურ დადანაშაულებაზეა.

სახიფათო სპირალი 2

მანეთისგან ხელოვნურად გამოყოფს სვანებსა და დანარჩენ ქართველებს.

სვანეთი არ არის ჯგუფი, რომელსაც დანარჩენი საქართველო გარედან უნდა განსჯიდეს. იგი ქართული ისტორიული და კულტურული სხეულის განუყოფელი ნაწილია. ამიტომ მთელი სვანეთის მოძალადედ გამოცხადება ნიშნავს საკუთარი ერის ნაწილის მტრულ კოლექტივად გამოცხადებას. ვინ დაიჯერებს, რომ ეს ხელოვნურად არ ხდება?!

მესამე შემთხვევაა კახეთის სასტუმროში მომხდარი ინციდენტი. გავრცელებული ცნობებით, ქორწილის სტუმრებსა და რუსულ ენაზე მოლაპარაკე ქალებს შორის სიტყვიერი დაპირისპირების შემდეგ, ერთ-ერთი ქართველი მამაკაცი მათ ნომერში ავიდა და ერთ ქალს სახეში დაარტყა, რის შედეგადაც ცხვირი გაუტეხა. პირი დააკავეს. გამოძიებამ უნდა დაადგინოს კონფლიქტის ყველა გარემოება, მაგრამ არ-რა დააშავა ნასვამმა ქალმა, კაცობა და პატრიოტიზმი არასოდეს ყოფილა. ეს არა ქართული ღირსების დაცვა, არამედ მისი შელახვაა. ამის პარალელურად, რადგან დაზარალებული ქალები რუსულად საუბრობდნენ, თუ საერთოდაც რუსები არიან, გარკვეულმა ჯგუფმა მათი დეჰუმანიზაცია გადაწყვიტა: თითქოს, რუსი ადამიანი არ იყოს და რუს ქალზე ძალადობა გამართლებას იმსახურებდეს. სინამდვილეში, ისინი უკრაინის მოქალაქეები აღმოჩნდნენ, მაგრამ ეს მხოლოდ დამატებით აჩვენებს ასეთი აზროვნების აბსურდულობას. რუსულად საუბარი ეროვნებას არ განსაზღვრავს, თუმცა უფრო მთავარი სხვა რამაა:

რუსი ქალიც ადამიანია. ამის საპირისპირო აზროვნება გახლავთ წმინდა წყლის რასიზმი, ნაციზმი და ფაშიზმი, ერთად აღებული!

რუსეთის სახელმწიფოს საქართველოს 20% ოკუპირებული აქვს, მაგრამ ოკუპანტი სახელმწიფოს წინააღმდეგ პოლიტიკური და მორალური წინააღმდეგობა კონკრეტული ადამიანის ცემის უფლებად ვერ გადაიქცევა. თუ მსხვერპლის დაცვა მის პასპორტზეა დამოკიდებული, ეს უკვე სამართალი აღარ არის.

თუ კონკრეტულმა ადამიანმა ქალზე იძალადა, პასუხი კონკრეტულად მან უნდა აგოს. დანაშაულის მიწერა მთელი სვანეთისთვის არა ქალის დაცვა, არამედ კოლექტიური ბრალის წარმოებაა. იგი ცალკეულ დანაშაულს რეგიონული შუღლის გასაღვივებლად იყენებს და ერთ-ცერთი სიტყვიერი დაპირისპირება არ ამართლებს ქალის ნომერში შეჭრასა და მის ცემას.

ასეთი საქციელის ჰეროიზაცია განსაკუთრებით შემაშფოთებელია. ქართული კულტურისათვის სტუმრის, მით უმეტეს, სტუმარი ქალის ცემა, მიუხედავად იმისა, თუ

ამგვარად, სამი განსხვავებული მოვლენა ერთ შედეგში იყრის თავს: ოქრიაშვილის შემთხვევაში, საზოგადოებისათვის მგრძნობიარე სიმებზე თამაში; სვანეთის შემთხვევაში, ინდივიდუალური დანაშაულის მთელ რეგიონზე მიწერა; კახეთის შემთხვევაში, ძალადობის შეფასება ეროვნების მიხედვით და მოძალადის გმირად გამოცხადება.

სამივე შემთხვევაში, ადამიანი ქრება და მის ადგილს იარლიყი იკავებს. საზოგადოებრივი მღელვარების გამოწვევა სხვადასხვა საბაბების მეშვეობით...

ო’რურკის კვლევა: რეჟიმის ფარული ცვლილება

ბოსტონის კოლეჯის (Boston College) პოლიტიკური მეცნიერების ასოცირებული პროფესორი. ლინდსი ო’რურკის წიგნი – Covert Regime Change: America’s Secret Cold War, ცივი ომის პერიოდში, აშშ-ის მიერ განხორციელებულ რეჟიმის ფარული ცვლილების 64 მცდელობას შეისწავლის.

ეს ოპერაციები მოიცავდა ოპოზიციური ჯგუფების დაფინანსებას, პროპაგანდას, არჩევნებში ჩარევას, გავლენის აგენტების გამოყენებას, გადატრიალების მხარდაჭერასა და ადგილობრივი წინააღმდეგობების გაღრმავებას. ო’რურკის ნაშრომი არ გვაძლევს საფუძველს ვამტკიცოთ, რომ საქართველოში ყოველი უგემოვნო პოდკასტი ან სოციალური კამპანია უცხოური ოპერაციის ნაწილია. მაგრამ იგი გვაჩვენებს ფარული ზემოქმედების ლოგიკას: გარე ძალა იშვიათად ქმნის დაპირისპირებას არაფრისგან. ის პოულობს უკვე არსებულ სოციალურ ბზარებს, ადგილობრივ აქტორებსა და პოლიტიკური მოქმედებისათვის გამოსადეგ ჯგუფებს.

ამ ადამიანებს, აუცილებელი არ არის, საკუთარი ფუნქცია ბოლომდე ესმოდეთ. პოლიტიკურ ლექსიკაში მათ „სასარგებლო იდიოტებს“ უწოდებენ: ადამიანებს, რომლებიც

ქვეყანა მაშინ კი არ იმარჯვებს, როდესაც ყველა პროვოკატორს სჯის, არამედ მაშინ, როდესაც პროვოკაცია საზოგადოებრივი აფეთქების გამოწვევას ვეღარ ახერხებს. ამიტომ საქართველოს მთავარი პასუხი უნდა იყოს ეროვნული კონსოლიდაცია, პოლიტიკური სიფხიზლე და შეგნებული უარი იმ სცენარში მონაწილეობაზე, რომელიც სხვამ დაგვიწერა.

პირადი ამპარტავნების, იდეოლოგიური სიბრმავის, კლასობრივი ზიზღის ან პოპულარობის წყურვილის გამო იმ შედეგს ქმნიან, რომელიც უფრო ფართო პოლიტიკური მიზნისთვის შეიძლება იქნეს გამოყენებული.თუ ხელისუფლების შეცვლა ფართო საზოგადოებრივი მხარდაჭერით ვერ ხერხდება, შესაძლებელია უმრავლესობის დარწმუნების ნაცვლად მისი პროვოცირება. ამისთვის არჩევენ იმას, რაც საზოგადოებისთვის წმინდა ან მტკივნეულია, შემდეგ კი ელოდებიან საპასუხო მუქარას, ძალადობასა და კონტროლის დაკარგვას.

„საკრალური მსხვერპლის“ საფრთხე

ონისე ოქრიაშვილის მსგავსი ფიგურები შეიძლება საკუთარ თავს დაცულად გრძნობდნენ, რადგან მათი სიტყვები □უმორად□არის წარმოდგენილი.

სინამდვილეში, ისინი თავადაც სახიფათო მდგომარეობაში იმყოფებიან. თუ საზოგადოებრივი აღშფოთება მუქარაში გადაიზარდა და რომელიმე მათგანს თავს დაესხნენ, ან თუნდაც პოლიტიკასთან სრულიად დაუკავშირებელი უბედური შემთხვევა შეემთხვა, ფაქტების დადგენამდე დაიწყება მისი მსხვერპლად გარდაქმნა. **ოპერატორ ლაშქარავას შემთხვევა ამის ნათელი დადასტურებაა.**

თავდაპირველი უხამსობა დავიწყებას მიეცემა. ადამიანი, რომელსაც საზოგადოება უგემოვნო პროვოკატორად აღიქვამდა, თავისუფალი სიტყვის სიმბოლოდ და □რეჟიმის მსხვერპლად□იქცევა. პასუხისმგებლობა კი ხელისუფლებას დაეკისრება: ჯერ სიძულვილის გარემოს შექმნაში, შემდეგ ადამიანის ვერ დაცვაში.

ეს არის საკრალური მსხვერპლის გამოყენება პოლიტიკური პროცესის სასურველი მიმართულებით წასაყვანად. სიცოცხლეში მარგინალური ფიგურა ძალადობის შემდეგ შეიძლება მთელი მოძრაობის გამაერთიანებელ სიმბოლოდ იქცეს. ჯორჯ ფლოიდის გაუფრთხილებლობით მკვლელობის გახსენებაც უპრიანი იქნებოდა. ამიტომ, თავად პროვოკატორის ფიზიკური უსაფრთხოების დაცვა სახელმწიფოსთვის არა მისი სიტყვების მხარდაჭერა, არამედ ეროვნული უსაფრთხოების აუცილებლობაა.

ობობას ქსელი

გარედან მხარდაჭერილი პოლიტიკური ძალების მიზანი ყოველთვის ხელისუფლების პირდაპირი დამხობა არ არის. ზოგჯერ უფრო ეფექტიანია ისეთი გარემოს ხელოვნურად შექმნა, რომელშიც საზოგადოებრივი ჯგუფები ერთმანეთს უპირისპირდებიან, ხელისუფლება კი იძულებული ხდება, მუდმივად რეაგირების რეჟიმში იმოქმედოს.

პროვოკაცია იწვევს აღშფოთებას, აღშფოთება ქმნის ძალადობის საფრთხეს, ხოლო ძალადობის საფრთხე ხელისუფლებას ახალი შემზღუდავი კანონების მიღებისკენ უბიძგებს. ამის შემდეგ ოპოზიცია ამ კანონებს გამოხატვის თავისუფლების შეზღუდვად და პოლიტიკური რეპრესიების ინსტრუმენტად აცხადებს. ამ ჯრალდებას კი გარედან კოორდინირებული პოლიტიკური და საინფორმაციო კამპანია აძლიერებს. შედეგად, ხელისუფლება ობობას ქსელში სულ უფრო ღრმად ეხვევა: თუ არ იმოქმედებს, მას სახელმწიფოს მართვის უუნარობაში დაადანაშაულებენ; თუ მკაცრად იმოქმედებს, ავტორიტარიზმსა და თავისუფლების ჩახშობას დასწამებენ.

სწორედ ამიტომ, მხოლოდ აკრძალვა, დასჯა და კანონების გამკაცრება საკმარისი პასუხი ვერ იქნება. უფრო მეტიც, არაზომიერმა რეაქციამ შეიძლება პროვოკაციის ორგანიზატორებს მისცეს ზუსტად ის პოლიტიკური მასალა, რომლის შექმნასაც ისინი ცდილობენ. ხელისუფლებამ მათ ხელიდან უნდა გამოაცალოს როგორც ძალადობრივი არეულობის, ისე □რეპრესირებული მსხვერპლის□შექმნის შესაძლებლობა.

ყველაზე რაციონალური პასუხი საზოგადოების გაერთიანებაა არა პარტიული ერთგულების, არამედ სახელმწიფოს, სამოქალაქო მშვიდობისა და საერთო ეროვნული ინტერესის გარშემო. ხელისუფლება ამ ერთობის ბუნებრივ ცენტრად მხოლოდ მაშინ იქცევა, თუ იგი იმოქმედებს როგორც მთელი ქვეყნის ხელისუფლება და არა მხოლოდ საკუთარი ამომრჩევლის პოლიტიკური წარმომადგენელი. მან თანაბრად უნდა დაიცვას სვანი, ქართველი აზერბაიჯანელი, უკრაინელი სტუმარი, რუსი ეროვნების ადამიანი, მორწმუნე, ურწმუნო და თვით ის პროვოკატორიც, რომლის სიტყვები საზოგადოებისთვის ზნეობრივად მიუღებელია.

პროვოკატორთან ბრძოლის ყველაზე ეფექტიანი საშუალება მისი გმირად ან მსხვერპლად ქცევა კი არა, მისი პოლიტიკური გაუვნებელყოფაა. ამას სჭირდება სიმშვიდე, ფაქტების სწრაფი გამოძიება, კანონის თანაბარი აღსრულება, დაფინანსების წყაროების სრული გამჭვირვალობა და საზოგადოების უარი წინასწარ დაგეგმილ ემოციურ სცენარში მონაწილეობაზე.

პროვოკატორი სწორედ ჩვენს რისხვას ელოდება. მას სჭირდება მუქარა, თავდასხმა, საპასუხო შეურაცხყოფა და სახელმწიფოს გადაჭარბებული რეაქცია, რათა შემდეგ თავად იქცეს მსხვერპლად, ხელისუფლება – რეპრესორად, ხოლო საქართველო – საერთაშორისო კამპანიის სამიზნედ. ამიტომ, მისი იგნორირება გულგრილობა კი არა, პოლიტიკური თვითკონტროლია. ეს არ ნიშნავს მისი სიტყვების ნორმალიზებას: საზოგადოებამ უნდა გამოამჟღავნოს სიცრუე და ზნეობრივი სიმდაბლე, მაგრამ არ უნდა მისცეს მას ის ძალა, რომელსაც მხოლოდ ჩვენი რეაქციიდან იღებს.

ქვეყანა მაშინ კი არ იმარჯვებს, როდესაც ყველა პროვოკატორს სჯის, არამედ მაშინ, როდესაც პროვოკაცია საზოგადოებრივი აფეთქების გამოწვევას ვეღარ ახერხებს. ამიტომ საქართველოს მთავარი პასუხი უნდა იყოს ეროვნული კონსოლიდაცია, პოლიტიკური სიფხიზლე და შეგნებული უარი იმ სცენარში მონაწილეობაზე, რომელიც სხვამ დაგვიწერა.

ხელისუფლებამ არ უნდა ითამაშოს რეაქციონერისათვის განკუთვნილი როლი, საზოგადოებამ კი პროვოკატორს არ უნდა მისცეს მსხვერპლად ქცევის საშუალება. ობობას ქსელი მაშინ წყდება, როდესაც ქვეყანა ემოციით კი არა, საკუთარი სახელმწიფოებრივი გონებით მოქმედებს.

ლევან მეტონიძე,
სოციოლოგი.

ექვს თვეში ყულევი დასანქცირდება?!

საქართველოს საგარეო უწყება: ვიმედოვნებთ, რომ ექვსთვიან პერიოდში ევროკავშირი იხელმძღვანელებს სამართლიანობის პრინციპით და გადახედავს ყულევის ქარხნის დასანქცირების გადაწყვეტილებას

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო გამოხატავს წუხილს ევროკავშირის სანქციების 21-ე პაკეტში ყულევის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის შეტანის შესახებ მიღებულ გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით, □ ამის შესახებ საგარეო უწყების მიერ გავრცელებულ განცხადებაშია ნათქვამი.

როგორც განცხადებაში აღნიშნულია, ევროკავშირის სანქციების 21-ე პაკეტის მომზადების პროცესში ქართულმა მხარემ ევროკომისიას წარუდგინა შესაბამისი დოკუმენტაცია, რომელიც ადასტურებს, რომ ყულევის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის სანქციების ჩამონათვალში შეტანას ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძველი არა აქვს.

□საქართველო სრულად ითვალისწინებს ევროკავშირის მიერ დაწესებულ სასანქციო რეჟიმს, ამ რეჟიმის კონტექსტს და იღებს ყველა ზომას, რათა საქართველოს ტერიტორია არ იქნეს გამოყენებული სანქციების გვერდის ავლისთვის. ევროკავშირთან ამ მიმართულებით თანამშრომლობა ეფუძნება გამჭვირვალობისა და ღიაობის პრინციპებს.

ამ თანამშრომლობის ფარგლებში საქართველოს შესაბამისი უწყებები მუდმივად უზრუნველყოფენ ევროკავშირის ინსტიტუტებისთვის ყველა საჭირო ინფორმაციისა და განმარტების დროულად მიწოდებას. საქართველოს სახელმწიფო ინსტიტუტების ეფექტიან მუშაობას ადასტურებს ის გარემოებაც, რომ დღემდე საქართველოს ტერიტორიაზე ევროკავშირის სანქციების გვერდის ავლის არცერთი ფაქტი არ დაფიქსირებულა.

ევროკავშირის სანქციების 21-ე პაკეტის მომზადების პროცესში, ქართულმა მხარემ ევროკომისიას წარუდგინა ამომწურავი ინფორმაცია და შესაბამისი დოკუმენტაცია, რომელიც ერთმნიშვნელოვნად ადასტურებს, რომ ყულევის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის სანქციების ჩამონათვალში შეტანას არავითარი ფაქტობრივი და სამართლებრივი საფუძველი არა აქვს.

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო იმედოვნებს, რომ ევროკომისიის შესაბამისი სამსახურები და ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოები გადაწყვეტილებით განსაზღვრული ექვსთვიანი პერიოდის განმავლობაში იხელმძღვანელებენ სამართლიანობის პრინციპით და გადახედავენ გადაწყვეტილებას. საქართველო კვლავაც მზად არის ევროკავშირის ინსტიტუტებთან თანამშრომლობისა და მათთვის ყველა საჭირო ინფორმაციის გაზიარებისათვის□ □ნათქვამია საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ გავრცელებულ ინფორმაციაში.

ცნობისთვის, ევროკავშირის სანქციათა 21-ე პაკეტში მოხვდა ყულევში მდებარე ნავთობგადამამუშავებელი ქარხანა, სანქციების ამოქმედების ვადად ექვსი თვეა დასახელებული.

გიორგი ქობულია: კერძო ინვესტორებს ძალიან უჭირთ...

(მეორე გვერდიდან)

მთავრობის პოზიციას აფასებს საქართველოს ეკონომიკის ყოფილი მინისტრი **გიორგი ქობულია**, რომელიც მიიჩნევს, რომ წმინდა კომერციულ საფუძვლებზე ანაკლიის მასშტაბის პორტის აშენება კერძო ინვესტორებისთვის ეკონომიკურად წამგებიანი და თითქმის შეუძლებელია. შესაბამისად, ხელისუფლების მიერ შემოთავაზებული □ლენდლორდის მოდელი□(სადაც სახელმწიფო იღებს ძირითად ფინანსურ ტვირთსა და მართვას) რეალისტურია, რადგან ამცირებს კერძო ოპერატორების რისკებს. თუმცა, ყველაზე მთავარია, მთავრობას წინასწარ ჰქონდეს შეთანხმება იმ კომპანიებთან, ვინც მზადაა, ანაკლიის პორტში სატერმინალო ინფრასტრუქტურაში ინვესტიციები ჩადოს.

□სიმართლე ის არის, რომ წმინდა კომერციულ საფუძვლებზე ასეთი პორტის აშენება, განსაკუთრებით საქართველოში, საერთოდ წარმოუდგენელია. არაერთხელ მითქვამს და ახლაც გავიმეორებ: არ ვთვლი, რომ ანაკლიის პორტის კონსორციუმმა ცუდი სამუშაო ჩაატარა. პირიქით, ბევრი იწვალეს, მაგრამ ინვესტორები ფიზიკურად ვერ მოიზიდეს. ეს მოხდა არა იმიტომ, რომ მათ ხელისუფლებამ შეუშალა ხელი, არამედ იმიტომ, რომ ასეთი მსხვილი ინფრასტრუქტურული პროექტები კერძო ინვესტორებისთვის ეკონომიკურად ძალიან რთული გამოსათვლელია მოგების თვალსაზრისით. ამიტომ თუ ინვესტორის მოზიდვა გვინდა, სახელმწიფოს მეტი თანამონაწილეობაა საჭირო. ჩემ მიერ ადრე დასახელებული მოდელი იმიტომ იყო მომხიბვლელი, რომ სახელმწიფო მონაწილეობასთან ერთად, მსოფლიო დონის პოლიტიკური ძალების დაბალანსებას მივაღწევდით; თუმცა დღეს ხელისუფლებამ რა სტრუქტურაც შემოგვთავაზა, არც ის არის ცუდი. იმიტომ, რომ სახელმწიფოს, როგორც ინვესტორის, დიდი წილი პროექტს კერძო პარტნიორებისთვის ბევრად უფრო მიმზიდველს ხდის – მათ ნაკლები კაპიტალის ჩადება მოუწევთ.

ზოგს შეიძლება გაუჩნდეს კითხვა: თუ კერძო სექტორისთვის არ არის მიმზიდველი, სახელმწიფომ რატომ უნდა ჩადოს ფული? საქმე ის არის, რომ ასეთ პროექტებში სახელმწიფო ბევრად მეტ არაპირდაპირ სარგებელს იღებს, ვიდრე კერძო პირი. სახელმწიფოსთვის მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ პორტის წმინდა კომერციული მოგება, არამედ ის, რომ გაიზრდება რკინიგზის ტვირთბრუნვა და შემოსავლები, განვითარდება მომსახურე ბიზნესი და დასაქმდება ხალხი, ამიტომ დღევანდელი მოდელი პროექტის შესრულებას უფრო რეალისტურს ხდის□ – განაცხადა გიორგი ქობულიამ.

ბექა დანელია

2026 წლის 25 ივლისს შესრულდა გამოჩენილი ქართველი მეცნიერის, გენეტიკოს-სელექციონერის, ბოტანიკოსის, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორის, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ერთ-ერთი დამფუძნებლისა და აკადემიკოსის ლეონარდე დეკაპრელევიჩის (1886-1981) დაბადებიდან 140 წელი.

მეცნიერი, რომელმაც ქართული ხორბლის ენდემური სახეობები მსოფლიოს გააცნო

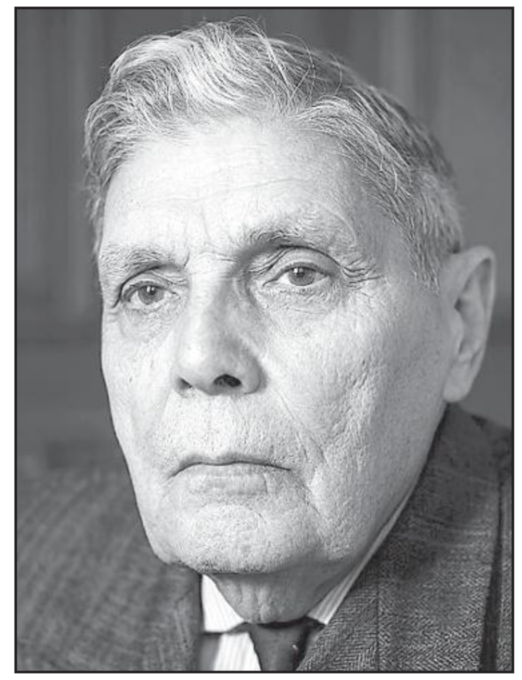

ლეონარდე დეკაპრელევიჩის დაბადებიდან 140 წელი

ლეონარდე დეკაპრელევიჩი იმ გამორჩეულ მეცნიერთა შორისაა, რომლებმაც XX საუკუნის ქართული აგრარული მეცნიერების განვითარებაში უდიდესი წვლილი შეიტანეს. მისი სახელი განუყოფლად არის დაკავშირებული გენეტიკის, სელექციის, მემინდვრეობის, თესლწარმოების, კულტურულ მცენარეთა შესწავლისა და განსაკუთრებით – ქართული ხორბლის უნიკალური გენეტიკური რესურსების კვლევის ისტორიასთან.

მისმა მრავალწლიანმა სამეცნიერო მოღვაწეობამ მსოფლიო მეცნიერებას გააცნო ქართული ხორბლის მრავალფეროვნება და კიდევ ერთხელ დაადასტურა საქართველოს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ხორბლის წარმოშობისა და კულტურული ფორმების ჩამოყალიბების ისტორიაში.

ლეონარდე დეკაპრელევიჩი დაიბადა 1886 წლის 25 ივლისს თბილისში, რკინიგზელის ოჯახში. მისი წინაპრები მჭიდროდ იყვნენ დაკავშირებული საქართველოსთან. პაპა – ალექსანდრე დეკაპრელევიჩი – სამხედრო სამსახურის შემდეგ საქართველოში დასახლდა, ხოლო დედის მხრიდან ბებია – სალომე ჩიგიანი – წარმოშობით ქართველი იყო.

1912 წელს დაამთავრა მოსკოვის უნივერსიტეტის ფიზიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის საბუნებისმეტყველო-ისტორიული განყოფილება. 1914 წელს მუშაობა დაიწყო თბილისის ბოტანიკური ბაღის სელექციის განყოფილებაში უმცროს სპეციალისტად, ხოლო 1916 წლიდან ამავე განყოფილების გამგე გახდა.

1929-1930 წლებში ლეონარდე დეკაპრელევიჩის დიდი დამსახურებით დაარსდა **საქართველოს ცენტრალური სასელექციო სადგური**, რომლის პირველი დირექტორიც თავად იყო. ამ დაწესებულებამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა საქართველოში სელექციის, ჯიშთა გამოცდისა და სათესლე მეურნეობის მეცნიერული საფუძვლების შექმნაში.

1929 წლიდან იგი საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის ლექტორი იყო, ხოლო 1937-1973 წლებში ხელმძღვანელობდა ამავე ინსტიტუტის გენეტიკა-სელექციის კათედრას. შემდგომ წლებში იგი იყო კათედრის საპატიო გამგე და კონსულტანტი. მისი ხელმძღვანელობით აღიზარდა მეცნიერთა და სპეციალისტთა არაერთი თაობა.

ლეონარდე დეკაპრელევიჩის სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობა უმთავრესად ამიერკავკასიის, განსაკუთრებით კი საქართველოს კულტურული ფლორის შესწავლას ეძღვნებოდა. ნიკოლოზ ვავილოვთან და პეტრე ჟუკოვსკისთან ერთად მან მეცნიერულად დაასაბუთა, რომ **საქართველო ხორბლის წარმოშობის ერთ-ერთი მთავარი მსოფლიო კერაა**.

მეცნიერის განსაკუთრებული დამსახურებაა **ქართული ხორბლის ენდემური სახეობების შესწავლა, მათი ბიოლოგიური და სამეურნეო თავისებურებების აღწერა და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებისთვის მათი უნიკალური მნიშვნელობის გაცნობა**. მისმა კვლევებმა მნიშვნელოვანი საფუძველი შექმნა ქართული ხორბლის გენეტიკური რესურსების მსოფლიო მნიშვნელობის აღიარებისთვის.

დეკაპრელევიჩმა დიდი ყურადღება დაუთმო ხალხური სელექციის გამოცდილების შესწავლას და დაასაბუთა მისი მნიშვნელობა კულტურულ მცენარეთა გაუმჯობესების საქმეში. მისი ხელმძღვანელობითა და მონაწილეობით შეიქმნა ხორბლის, სიმინდის, ქერისა და ლობიოს ახალი ჯიშები.

აკადემიკოსი ივანე ჯავახიშვილი თავის ფუნდამენტურ ნაშრომში „**საქართველოს ეკონომიკური ისტორია**“ არაერთხელ იმოწმებს ლეონარდე დეკაპრელევიჩის მოსაზრებებს საქართველოში გავრცელებული პურეულის, სიმინდის, ლობიოსა და სხვა კულტურული მცენარეების შესახებ, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს მისი სამეცნიერო ავტორიტეტის მნიშვნელობას.

ლეონარდე დეკაპრელევიჩი იყო საქართველოს აგრარული მეცნიერების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ორგანიზატორი და მეცნიერული სკოლის ჩამომყალიბებელი. იგი საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის ერთ-ერთი დამფუძნებელი და მისი ნამდვილი წევრი (აკადემიკოსი) იყო. მისი წვლილი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ქართული აგრარული მეცნიერების ინსტიტუციური განვითარების საქმეში.

მეცნიერს მიღებული ჰქონდა **რვა საავტორო მოწმობა**. 1973 წელს იგი გახდა **ნიკოლოზ ვავილოვის სახელობის პრემიის ერთ-ერთი პირველი ლაურეატი**. იგი ასევე იყო საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, დაჯილდოებული ორი ლენინის ორდენით, სხვა სახელმწიფო ჯილდოებითა და მედლებით.

ლეონარდე დეკაპრელევიჩის სამეცნიერო მემკვიდრეობა ასახულია მრავალ მონოგრაფიაში, სამეცნიერო სტატიასა და მეთოდურ ნაშრომში. 1987 წელს გამომცემლობა „**მეცნიერებამ**“ გამოსცა მისი „**ბიობიბლიოგრაფია**“, რომელიც პეტრე ნასყიდაშვილის მიერ მომზადებულ მასალებზე დაყრდნობით ასახავს მეცნიერის ცხოვრებას, მოღვაწეობასა და სამეცნიერო პუბლიკაციებს.

დღეს, როდესაც მსოფლიო სულ უფრო მეტად აფასებს ადგილობრივ გენეტიკურ რესურსებს, ბიომრავალფეროვნებასა და სასურსათო უსაფრთხოებას, ლეონარდე დეკაპრელევიჩის სამეცნიერო მემკვიდრეობა განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს. მისმა კვლევებმა ქართული ხორბლის უნიკალური სახეობები მსოფლიო მეცნიერების ყურადღების ცენტრში მოაქცია და საფუძველი ჩაუყარა მათი შემდგომი შესწავლისა და დაცვის საქმეს.

ლეონარდე დეკაპრელევიჩის დაბადებიდან 140 წლის იუბილე კიდევ ერთი შესაძლებლობაა, პატივი მივაგოთ დიდ მეცნიერს, რომელმაც მთელი ცხოვრება მიუძღვნა ქართული მეცნიერების, სოფლის მეურნეობისა და ეროვნული გენეტიკური საგანძურის შესწავლას. მისი სახელი სამუდამოდ დარჩება ქართული აგრარული მეცნიერების ისტორიაში, როგორც დიდი მკვლევრის, სელექციონერის, პედაგოგისა და სამშობლოს ერთგული მოამაგის.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია

დედოფლისწყარო „ალოობას“ აღნიშნავს

დედოფლისწყაროში ხორბლის მოსავლის აღებისადმი მიძღვნილი დღესასწაული „ალოობა“ აღინიშნა. ადგილობრივმა ფერმერებმა ქართული აგრარული მემკვიდრეობა და საკუთარი ნაწარმი წარადგინეს.

ღონისძიებას პარლამენტის თავმჯდომარე და გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი დაესწრნენ. **შალვა პაპუაშვილი** და **დავით სონღულაშვილი**, შირაქის ველზე ხორბლის მოსავლის აღების პროცესს გაეცნენ.

„შარშან იყო პირველი აღნიშვნა ალოობისა. წელს უკვე ახალი მასშტაბით აღინიშნება ეს ზეიმი, რომელიც ნამდვილად უნდა დამკვიდრდეს საქართველოში რთველთან ერთად, ვინაიდან საქართველო ყურძნისა და ხორბლის სამშობლოა. სულ ახლახან ამერიკის შეერთებული შტატების მეცნიერებათა აკადემიის ჟურნალში გამოქვეყნებული უახლესი კვლევებით საბოლოოდ დადასტურდა, რომ საქართველო, 8 000-წლიანი ღვინის კულტურისა და ყურძნის მოყვანის კულტურასთან ერთად, ხორბლის კულტივაციის კერაცაა. ხორბლის უნიკალური ჯიშები გვაქვს. 5 ენდემური და 24 კულტურული ჯიშიდან 17 კულტურული ჯიში არის საქართველოში. ღვინო და ხორბალი, ღვინო და პური არის ათასწლეულების განმავლობაში ჩვენი კულტურის განმსაზღვრელი ნაწილი. ამიტომ განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ, სოფლის მეურნეობის კუთხიდან ამ საკითხზე საუბრის გარდა, ამაში დავინახოთ ჩვენი კულტურული იდენტობის ნაწილი“, – განაცხადა შალვა პაპუაშვილმა.

„ალოობა 2026“-ის ფარგლებში გაიმართა სხვადასხვა კულტურული, საგანმანათლებლო და შემეცნებითი აქტივობა. მოეწყო ქართული ხორბლის ენდემური სახეობებისა და ადგილობრივი ჯიშების საგამოფენო სივრცე, ასევე სამეცნიერო და ეთნოგრაფიული ექსპოზიციები.

ბრიუსელი უკანონოდ ზემოქმედებს ბიზნესზე!

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ შალვა პაპუაშვილმა მედიასთან ევროკავშირის სანქციების 21-ე პაკეტში ყულევის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის შეტანის გადაწყვეტილება შეაფასა და აღნიშნა, რომ ეს აჩვენებს იმ ფარისევლობას, რომელიც დაბუდებულია ბრიუსელში.

შალვა პაპუაშვილის თქმით, ამ გადაწყვეტილებით დადასტურდა, რომ საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს, რომ სანქციების გვერდის ავლა საქართველოში არ მოხდეს და ასევე ამ გადაწყვეტილებით დადასტურდა, რომ ბრიუსელი მზად არის, უკანონო ზეწოლა განახორციელოს ბიზნესზე.

„საზოგადოებამ ძალიან კარგად დაინახა რასთან გვაქვს საქმე. დადასტურდა ის, რასაც ჩვენ ვსაუბრობდით – ყულევში, რაც პორტსა და არც ქარხანაში არ ხდებოდა სანქციების დარღვევა. ვერც კი თქვეს, რომ რაიმე სანქცია იყო დარღვეული.

სინამდვილეში რასთან გვაქვს საქმე: ზოგიერთ ძალებს სურდათ, საქართველოში შეეზღუდათ არასანქცირებული რუსული ნავთობის შემოსვლა და ეს არის ბიზნესი, რომლითაც ეს კონკრეტულად საწარმო იყო დაკავებული და გადამუშავებას ახდენდა მათ შორის რუსული ნავთობპროდუქტებისა. სურდათ ისე შეეზღუდათ, რომ ეს სანქციებში არ შეეტანათ. ჩვენ თავის დროზე ამას ვეუბნებოდით, რომ თუკი რაიმეს შეზღუდვა უნდოდათ, შეეყვანათ სანქციებში, ეთქვათ, რომ რუსეთიდან ნავთობის იმპორტი აკრძალულია, სანქცირებულია და საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს, რომ ეს არ მოხდება. ისინი კი რას გვეუბნებოდნენ – ბრიტანეთის ელჩი და ევროკავშირის ემისრები დადიოდნენ კარდაკარ და გვეუბნებოდნენ, რომ სანქციებს არ დააწესებდნენ.

თვითონ სანქციებს იმიტომ არ აწესებენ, რომ თვითონ ძალიან კარგად ყიდულობენ რუსეთისგან ნავთობს, მაგრამ ჩვენ გვეუბნებოდნენ, რომ აიძულეთ ბიზნესმენები, ნავთობი არ შემოიტანონო. ჩვენ ვუთხარით, რომ შეუძლებელია სამართლებრივ სახელმწიფოში კანონით დაშვებული საქმიანობა აუკრძალო ბიზნესს. ეს ნიშნავდა, რომ ჩვენ უკანონო ზეწოლა განგვეხორციელებინა ბიზნესზე. ჩვენ ვუთხარით, რომ ამას სახელმწიფო არ გააკეთებდა, რადგან ეს არ იყო სააკაშვილის რეჟიმი, რომელსაც რასაც უნდოდათ, იმას ეტყოდნენ და აკეთებიდნებდნენ.

რომ ნახეს, რომ სახელმწიფო არ აპირებს უკანონოდ შეზღუდოს ბიზნესი და არასამართლებრივი გზებით ზეწოლა მოახდინოს, თავად მოახდინეს ეს ზეწოლა. პირდაპირ აქვთ კომუნიკაცია ამ ბიზნესთან. ამ ბიზნესის წარმომადგენლებმა საბოლოო ჯამში გადაწყვიტეს, რომ რუსული ნავთობის ნაცვლად, მას ჩაანაცვლებენ სხვა ნავთობით. ეს მათი ბიზნესგადაწყვეტილებაა, მაგრამ ფაქტია, რომ საქართველოს სახელმწიფომ თქვა, რომ ის კონსტიტუციისა და კანონის დარღვევით არ ჩაერევა ბიზნესში“ – აღნიშნა შალვა პაპუაშვილმა.

ჩემი მეგობარი გურამი

1972 წლის აპრილია, იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ასპირანტურაში მისაღები გამოცდები ჩავაბარე და „მეცნიერულ“ კვლევა-ძიებას შევუდექი. ამბიციები არ მაკლდა და მაშინვე სამეცნიერო სტატია დავწერე, ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრების“ რედაქციაში მივიტანე და კანცელარიაში ჩავაბარე. მაშინ ამ ჟურნალს ხელმძღვანელობდა შესანიშნავი პიროვნება, მომხიბლავი კაცი, ნიჭიერი და ნიჭიერი კაცების უბადლო დამფასებელი, ბატონი გრიგოლ (გრიშა) საჯაია. მესამე დღეს, სწორედ ამ დიდებული რედაქტორის მდივანმა ღიანა მაისურაძემ დამირეკა და მითხრა: მთავარი რედაქტორი გელოდებათ ორი საათისთვისო. მივედი. ბატონმა გრიშამ ჩემთვის სრულიად მოულოდნელი წინადადება მომცა: ჩვენს ჟურნალში მუშაობას ხომ არ ისურვებდიო. ეს იყო ჩემი იმჟამინდელი ოცნების ასრულება – სამეცნიერო-პედაგოგიურ ჟურნალში მუშაობა. თუმცა, ბატონ გრიშას ვუთხარი, თუ მე-60 პროფ.ტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი არ ჩავაყენე საქმის კურსში, ისე გადაწყვეტილებას ვერ მივიღებ-მეთქი. ყოჩაღო, სამსახურის ერთგული ყოფილხარო. მოკლედ, დირექტორი დამთანხმდა და წარმატებაც მისურვა, მეორე დილით კი გრიგოლ საჯაიასთან გამოვცხადდი. მან ხელი მომკიდა, ცნობილი მიხეილ კეკელიძისა და არჩილ უშვერიძის დიდ ოთახში შემიყვანა და თან მდივანს გასძახა: გურამ ხანდამიშვილს მიხმეო. ვიდრე გურამი შემოვიდოდა, მთავარმა რედაქტორმა იქ მყოფები გამაცნო: არჩილ უშვერიძე ჩემი მოადგილეა, მიხეილ კეკელიძე კი ჩვენი, ყველას უფროსიაო. მიხომ თავისებურად ჩაიცინა და „აბა, აბაო“, – ჩაილაპარაკა. ამ დროს კარებში გაეხირა ბრგე, ტანადი, ცისფერთვალება ვაჟკაცი: მეძახდით ბატონო გრიშაო? – იკითხა, ისე, სხვათაშორის. აი, ეს ახალგაზრდა გაიცანი, შენი კოლეგა და მეზობელი იქნებაო. მე კი დამმოძღვრა: ამასთან იმეგობრე, თეთრი და ცისფერთვალებაა, მაგრამ კოლხი არ გეგონოს, ქიზიყელი კახელიაო, ყველამ გაიცინა, ჩემს მეტმა, რა თქმა უნდა.

იმ დღიდან უერთმანეთოდ პური არ გვიჭამია. ისიც ახალი მოსული იყო რედაქციაში, მაგრამ სარედაქციო მუშაობის დიდი გამოცდილება ჰქონდა: წლების განმავლობაში განყოფილების უფროს რედაქტორად იყო ნამუშევარი გამომცემლობა „განათლებაში“.

ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრებაში“ გურამი 1971 წელს მივიდა და სხვადასხვა თანამდებობებზე, განყოფილების გამგედ, პასუხისმგებელ მდივნად და მთავარი რედაქტორის მოადგილედ იმუშავა. საზოგადოებრივ საწყისებზე ასრულებდა ამავე ჟურნალის დამატების, „დაწყებითი სკოლა, სკოლამდელი აღზრდის“ რედაქტორის მოადგილის მოვალეობას. გურამი მაღალპროფესიონალურ თვისებებთან ერთად ისეთი ადამიანური თვისებებით იყო შემკული, რომ ისინიც კი იხიბლებოდნენ, რომლებსაც მოტანილ სამეცნიერო სტატიის დაბეჭდვაზე უარს ეუბნებოდა. რატომ, იცით? ნამეტნავად მართალი და გულწრფელი იყო. ისე განიცდიდა ჩვენთან მოსული ავტორის წარუმატებლობას, რომ დაწუნებული წერილის ავტორი აქეთ ამშვიდებდა: არა უშავს, ბატონო გურამ, თქვენს შენიშვნებს გავითვალისწინებ და, ალბათ, შევძლებ შესაბამის სამეცნიერო კონდიციამდე მივიყვანოო ეს სტატიაო.

გურამი ყველასთან და ყოველთვის მართალი იყო, რასაც აკეთებდა უანგაროდ აკეთებდა. მე ბევრი რამე ვისწავლე მისგან, არა მარტო სარედაქციო საქმიანობის ტექნოლოგიაში, არამედ, რაც მთავარია, ავტორებთან ურთიერთობის თვალსაზრისითაც.

მას უამრავი რეცენზია ჰქონდა დაწერილი და გამოქვეყნებული პედაგოგიკის მეცნიერებაში მომუშავე მეცნიერთა წიგნებზე, რასაც მე კარგად ვიცნობდი. ერთხელ ვუთხარი, გურამ, ეგ უკონტროლო კაი ბიჭობა პედაგოგიკის მეცნიერების ღალატი ხომ არ არის-მეთქი, მავანს თავის წიგნში უამრავი მცდარი აზრი აქვს და ბევრი ფაქტის ინტერპრეტაცია აშკარა უზუსტობაა და შენ მიკროსკოპით ეძებ მხოლოდ დადებით მხარეებს, აქებ და კრიტიკით ისე მსუბუქად აკრიტიკებ, რომ ავტორს შეიძლება გაეხარდეს კიდეც-მეთქი.

ზურაო, – მითხრა, – კაცში სიკეთე და მის ნაღვაწში კარგი უნდა დაინახო, თორემ ლაქები მზესაც აქვსო. აი, შენ, მაგალითად სწორედ ლაქებზე ხარ, ძირითადად, ორიენტირებულიო.

ძალიან დამაფიქრა ამ ნათქვამმა, მივხვდი, რომ მართალი იყო და ამას ვნანობ. აი, ამის ორი მაგალითი: ერთხელ ძალიან უხეშად გავაკრიტიკე გამოჩენილი მეცნიერ-პედაგოგი, უკეთილშობილესი კაცი ვალერიან რამიშვილი, „დედაენაში“ დაშვებული ერთი ფრიად კურიოზული შეცდომის გამო (რაც, რა თქმა უნდა, უყურადღებობის და არა უცოდინრობის შედეგი იყო!). ჩემი წერილის გამოქვეყნებიდან მეორე დღეს ბატონი ვალერიანი ჩემთან მოვიდა რედაქციაში (მისი საცხოვრებელი კორპუსი ჩვენი რედაქციის მეზობლად იყო), ხელკავი გამიკეთა და ეზოში გაყოლა მთხოვა. ზურაბ, – მითხრა მან, – შენი თავი რომ გამოაჩინო, ამისათვის სხვა არ უნდა დაამცირო, მეგობრულად მიიღე ეს შენიშვნაო, – მითხრა და წავიდა.

ასევე დამემართა აკადემიკოს დავით ლორთქიფანიძის ერთ თეორიულ სენტენციასთან დაკავშირებითაც. დავით ლორთქიფანიძე „პედაგოგიკაში“ წერს: „ახალდაბადებული ბავშვი ჯერ კიდევ არ არის ადამიანი, ადამიანად იგი აღზრდის შედეგად იქცევაო“. ეს მე მკრეხელობად მომეჩვენა და დავწერე კიდეც საგაზეთო სტატიაში. პედაგოგიკაში ახალი ფეხადგმული ვიყავი და ცხადია, ბევრი რამ არ ვიცოდი, რაც იმ დროს გაცნობიერებული არ მქონდა. ბატონმა დავითმა დამირეკა და მითხრა შენი კრიტიკული რეპლიკა არ მწყენია, შენ კი გირჩევ პიროვნების სოციალური განვითარების თეორია გულდასმით შეისწავლეო. ეს რჩევა უსიტყვოდ მივიღე და შევასრულე კიდეც, მაგრამ ბატონ დავითთან დამოკიდებულებაში დაშვებული უტაქტობის გამო, სინანული მხოლოდ გურამის ნათქვამის შემდეგ დამეუფლა. ჟურნალ „სკოლა და ცხოვრებაში“ წარმატებული მოღვაწეობის შემდეგ გურამმა ნაყოფიერი მუშაობა გააგრძელა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიურ მეცნიერებათა ინსტიტუტში, ინსტიტუტის იმჟამინდელი დირექტორის შალვა ამონაშვილის მიწვევით (გურამმა საკანდიდატო დისერტაცია სწორედ ამონაშვილის ხელმძღვანელობით დაიცვა). იყო ინსტიტუტის სწავლული მდივანი და დირექტორის მოადგილე – ჯერ შალვა ამონაშვილის, ხოლო შემდეგ **ლეონიდე ჩიქვანაიას** დირექტორობის პერიოდში. ასრულებდა სერიული სამეცნიერო პედაგოგიური კრებულის – „საზრისის“ რედაქტორის მოადგილის მოვალეობებს, გამოქვეყნებული აქვს 150-ზე მეტი სამეცნიერო სტატია და საჟურნალ-გაზეთო წერილი.

ათეული წლები ვმეგობრობდით მე და გურამი და არ ვიცოდი ლექსებს თუ წერდა. ისე კი პოეზიის ნამდვილი გურმანი იყო. სუფრაზე ისე და ისეთ ლექსს წაიკითხავდა ხოლმე, რომ იმის მერე თამადას აღარავინ უსმენდა. ჩემს ოჯახში სულ მეხვეწებოდნენ, გურამი მოიყვანე ვახშამზეო. ხანდახან ვასრულებდი მათ თხოვნას. მერე, უკვე შედარებით ხანდაზმულმა, 77 წლისამ ლექსების კრებული ისე გამოსცა (2011 წ.), რომ ჩემთვის ეს მოულოდნელი იყო. მისი ლექსების პირველი კრებულის გამოცემამდე რამდენიმე წლით ადრე, 2007 წლის 25 მარტს გურამი ჩემს კაბინეტში შემოვიდა და მისი დაწერილი ლექსი შემომიტანა, თანაც „ანდერძი“ მოაყოლა, მე რომ ამ ქვეყნიდან წავალ ეს გამომიქვეყნე ნეკროლოგთან ერთადო. იმ წუთში ეს ხუმრობად მივიღე, მერე ლექსი წავიკითხე და სერიოზულად არც მაშინ მიმიღია. ვუთხარი კიდეც, ვინ ვის გაასწრებს ეგ უფალმა იცის და ანდერძი ახალგაზრდას, შენს ახლობელს, მაგალითად გვარამს დაუტოვე-მეთქი. გურამმა კი მომიგო, მე შენ გიტოვებ და დანარჩენი მართლაც უფლის ნება არისო. აქვე მომყავს ეს ლექსი მისი სურვილისამებრ.

«მირბის, მიმაფრენს»

**მე ეს ცხოვრება მექცა მარულად,
ცხენზე ვზივარ და მივექანები,
ხან ცხადად კრთება, ხან დაფარულად
ჩემი აღსავლის რკინის კარები.**

**მივქრივარ სწრაფად, ბედდაკარგულად,
მგონი, მიწასაც არ ვეკარები,
ზმანებათაგან გამოპარულა,
ჩემი აღსავლის რკინის კარები.**

**ეს დოღი სხვისთვის არ გამართულა,
უკვე მძლავრად მცემს მკერდზე ქარები,
სტუმრის მიღების ჟინით გართულა
ჩემი აღსავლის რკინის კარები.**

**თანდათანობით გზა გაკვალულა,
წვიმა იყო თუ იდგა დარები,
ხან დახშობილა, ხან გაღებულა
ჩემი აღსავლის რკინის კარები.**

**„ბედი-მდევარი“ დოღში ჩართულა,
შეუმჩნეველი გადაგვარებით,
და გამოაღო ფართოდ, ქართულად
ჩემი აღსავლის ბოლო კარები.**

**წყევლამ მიწია ზეცით მართულმა,
სუყველას ჯობნის ჩემი მერანი,
და გამარტივდა, აღარ გართულდა
ამ ქვეყნად ჩემი ყოფნა ვერანი.“**

გურამის ამ „ანდერძის“ შემდეგ კიდევ მრავალმა წელმა განვლო, მისი საინტერესო და თავგადასავლიანი ცხოვრების და ნაყოფიერი პროფესიული მოღვაწეობის შემდეგ, გურამს წინ ელოდა სანუკვარი ოცნების ახდენა, რაც მისთვის ორი შვილიშვილის ამ ქვეყანაზე მოვლენა იყო. 2020 წელს დაიბადა ნატალი, ხოლო მარტის თვეში, მის გარდაცვალებამდე 1 თვით ადრე – ალექსანდრე (სანდრო). მის სიხარულს უბრალოდ საზღვარი არ ჰქონდა, გაიძახოდა, ამ ქვეყნად ჩემი მისია შევასრულეო.

ჩემო გურამ, საამაყო კაცი ხარ და იმ ქვეყნად კი სასუფეველი დაგიმკვიდროს უფალმა შენს იზოსთან ერთად!

შენი ძმა

ზურაბ ცუცქირიძე.

სასკოლო პიჯაკის ღირებულება □ 45 ლარით, შარვლისა და ქვედაკაბის კი 25 ლარით განისაზღვრა

საქართველოს განათლების, მეცნიერებისა და ახალგაზრდობის სამინისტრომ საჯარო სკოლების დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეთა სასკოლო ფორმის ღირებულება განსაზღვრა.

უწყების ცნობით, სასკოლო პიჯაკის ღირებულება განისაზღვრა 45 ლარით, ხოლო სასკოლო შარვლისა და სასკოლო ქვედაკაბის ღირებულება □25 ლარით.

2026-2027 სასწავლო წლიდან დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებისთვის სასკოლო ფორმის ტარება სავალდებულო ხდება. საჯარო სკოლების დაწყებითი საფეხურის მოსწავლეებისთვის სასკოლო ფორმებს განათლების სამინისტრო შპს □გლორი ტექსტილი ინდასტრისგან□შეიძენს. **კომპანიასთან გაფორმებული ხელშეკრულება 1 801 000 ერთეული სასკოლო ფორმის შეკერვას ითვალისწინებს. განათლების მინისტრის გივი მიქანაძის განცხადებით, სამინისტროს მოლოდინია, რომ 15 სექტემბერს ყველა პირველკლასელი უზრუნველყოფილი იქნება სასკოლო ფორმით, ხოლო პირველი სემესტრის განმავლობაში ეტაპობრივად მოწოდებულ იქნება ფორმები მეორე-მეექვსე კლასის მოსწავლეებისთვისაც.**

ამასთან, საქართველოს პრემიერ-მინისტრის გადაწყვეტილებით, ყველა მოსწავლე, რომლის **ოჯახის სარეიტინგო ქულა, ჯანდაცვის სამინისტროს შეფასებით, 60 000 ქულაზე ნაკლებია, ფორმას უფასოდ მიიღებს.**

სამედიცინო შეღავათები უკრაინელებს!

მთავრობის გადაწყვეტილებით, უკრაინაში საომარი მოქმედებების გამო, 2022 წლის 1 თებერვლიდან 2026 წლის 1 ოქტომბრამდე საქართველოში შემოსულ და უწყვეტად მყოფი უკრაინის მოქალაქეებისთვის სამედიცინო სერვისებით უზრუნველყოფის ვადა 1 ოქტომბრამდე გახანგრძლივდა.

შესაბამის განკარგულებას ხელი პრემიერ-მინისტრმა **ირაკლი კობახიძემ** მოაწერა.

დოკუმენტის თანახმად, უკრაინის მოქალაქეები 2026 წლის 1 ოქტომბრამდე ისარგებლებენ შემდეგი სამედიცინო სერვისებით: იმუნიზაცია; ტუბერკულოზისა და აივ-ინფექციის/შიდსის მკურნალობა, მათ შორის, სპეციფიკური მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; დედათა და ბავშვთა ჯანმრთელობა, მათ შორის, ანტენატალური მეთვალყურეობა და ახალშობილთა სკრინინგი; ფსიქიკური ჯანმრთელობა; დიაბეტის მართვა, მათ შორის, მედიკამენტებით უზრუნველყოფა; დიალიზი; იშვიათი დაავადებების მქონე და მუდმივ ჩანაცვლებით მკურნალობას დაქვემდებარებულ პაციენტთა მკურნალობა; რეფერალური მომსახურება – გადაუდებელი საჭიროების სამედიცინო სერვისები, მათ შორის, მშობიარობა, გადაუდებელი იმუნიზაცია.

№97-98. ორშაბათი. 27 ივლისი. 2026 წელი

მისი ცოდნა და ინტუიცია რამდენიმე მეცნიერს ეყოფოდა...
გურამ ასათიანი

„თქვენ ჩაიქნიეთ ხელი“...

ღია წერილი

თბილისის მერს, ბატონ კახა კალაძეს, დედაქალაქის საკრებულოს თავმჯდომარეს, ბატონ ზურაბ აბაშიძეს

დაახლოებით ერთი თვის წინათ თბილისის საკრებულოში შევიდა წერილი, რომელიც გამოჩენილი ქართველი ლიტერატურათმცოდნის, კრიტიკოსისა და ესეისტის აკაკი გაწერელიას ხსოვნის უკვდავყოფას ეძღვნებოდა.

წერილს ხელს აწერდნენ:

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სახელით, – პრეზიდენტი, აკადემიკოსი როინ მეტრეველი;

შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის სახელით, – დირექტორი, პროფესორი ირმა რატიანი;

საქართველოს მწერალთა სახლის სახელით, – დირექტორი, ქეთევან დუმბაძე;

საქართველოს მწერალთა კავშირის სახელით, – თავმჯდომარე, მაყვალა გონაშვილი;

აგრეთვე, – ქართული საზოგადოებრიობის მრავალი თვალსაჩინო წარმომადგენელი.

მიმართვა ორ რამეს ითვალისწინებდა:

თბილისის ერთ-ერთი ქუჩისთვის აკაკი გაწერელიას სახელის მინიჭებას;

სახლზე, სადაც აკაკი გაწერელია ცხოვრობდა, მემორიალური დაფის გახსნას.

საკითხი საკრებულოს შესაბამის (□სახელდების□) კომისიას განუხილავს და, ჩვენდა გასაკვირად, აკაკი გაწერელიას ხსოვნის უკვდავსაყოფად, თბილისის ქუჩა ვერ გაუმეტებიათ. რაც მემორიალურ დაფას შეეხება, ჩანს, ამაზე არც კი უმსჯელიათ.

ალბათ, გვეტყვიან, თხილნარაც უკვე თბილისში შემოდისო, მაგრამ...

მხოლოდ თბილისის კი არა, საქართველოს ნებისმიერი კუთხე-კუნჭული ყველა ჩვენგანისათვის უძვირფასესია, მაგრამ აკაკი გაწერელია ის სახელია, ვისთვისაც დედაქალაქის ქუჩა არ უნდა დაგვენანოს.

აქედან გამომდინარე, საჭიროდ ვთვლით, ამ საკითხს თქვენი ყურადღება მივაპყროთ და აკაკი გაწერელიას დიდი ღვაწლის რამდენიმე ასპექტიც აქვე წარმოვაჩინოთ.

□სტუდენტობის წლებში, მწერალთა კავშირის ბაღში, ვერესა და სოლოლაკის ქუჩებში არაერთხელ მინახავს ჩემთვის სათაყვანებელ გერონტი ქიქოძესთან, კონსტანტინე გამსახურდიასთან და პავლე ინგოროყვასთან ხელკავით მოსეირნე აკაკი გაწერელია□ – წერდა **თამაზ ჩხენკელი.**

დიახ, აკაკი გაწერელია იმ დიდი თაობის წარმომადგენელია, შედარებით, უმცროსი, მაგრამ მაინც მათი ტოლი და მსგავსი, მათი რანგის ლიტერატურათმცოდნე, კრიტიკოსი და ესეისტი.

შემდგომი თაობის კრიტიკოსები კი თაყვიანთ გურუდ თვლიდნენ.

რევაზ კვესელავას მოწმობით, ერთხელ, ვერის ბაღში თავმოყრილნი აკაკი გაწერელიას რომ შეხვედრიან, უთქვამთ კიდეც მისთვის, ჩვენ ყველანი შენი □შინელიდან□გამოვედითო.

გურამ ასათიანი ასე ახასიათებს:

□აკაკი გაწერელია იმთავითვე ჩემი საყვარელი, სანიმუშო ლიტერატორი იყო და დღესაც, როცა მის შემოქმედებაზე ვფიქრობ, მე ის წარმომიდგება ყველაზე უფრო არტისტულ პიროვნებად XX საუკუნის ქართულ კრიტიკაში – მხატვრად, პოეტად, თავისი საქმის ბრწყინვალე ოსტატად.

ყველა მისი გამოკვლევა □სუფთა ქაღალდზეა□დაწერილი. ის არასოდეს გასდევნებია გაკვალულ გზებს და მისი ფაქიზი კალამიც მხოლოდ მშობლიური მწერლობისადმი სიყვარულით თრთოდა□

და რას ქმნიდა მისი მთრთოლვარე კალამი?!

ისევ **თამაზ ჩხენკელი**:

□განსაკუთრებული მეცნიერული ღირებულებისაა აკაკი გაწერელიას ფუნდამენტური ნაშრომი □ქართული კლასიკური ლექსი□და □ვეფხისტყაოსნის□პოეტიკის ზოგიერთი საკითხი□ აგრეთვე მისი ნაშრომები აეროპაგიტიკასა და რუსთველოლოგიის დარგში. მათში დაუცხრომლად ჩქეფს სისხლსავსე ანალიტიკური აზრი, რომელიც კოლოსალურ ერუდიციაზეა დაფუძნებული□

და ისევ **გურამ ასათიანი**:

□მისი ცოდნა და ინტუიცია რამდენიმე მეცნიერს ეყოფოდა, ნიჭი და გემოვნება ლიტერატურის რამდენიმე შემფასებელს და არც ერთი მათგანი არ დარჩებოდა უსახელოდ□

ალბათ, ბუნებრივად გაიფიქრებთ:

თუ ასე გამორჩეული იყო, რატომ არ არის უფრო მეტად ცნობილი და პოპულარული?!

ამ ლოგიკური გაკვირვების პასუხს მისსავე ნაწერებში ვპოულობთ.

აი, რას წერს ერთ თავის მეგობარ პოეტზე:

□არც დიდება უძებნია, არც კარიერა, არც პატივი. არაფერი სწრაფწარმავალი არ უძებნია. არავის ჩასაფრებია, არავის მოპყრობია დუშმანის სულით. იგი კეთილშობილი ადამიანია და მდიდარია□

ეს ყოველივე შეგვიძლია, უცვლელად გავავრცელოთ ამ სიტყვების ავტორზე.

თვითონ მას კი მრავალგზის ჩასაფრებიან.

მაგალითად, ორჯერ ვერაგულად ჩაუშალეს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიაში არჩევა.

და ახლა, ბატონმა **როინ მეტრეველმა** ზემოხსენებულ შუამდგომლობას ხელი უყოყმანოდ რომ მოაწერა, უნდა ვიფიქროთ, რომ აკადემიისთვის ამ ლაქის ჩამოშორების სურვილიც ამოძრავებდა.

* * *

მურმან ლებანიძემ დიდებული ლექსი მიუძღვნა:

□სადმე, ტყავგაკრულ კართან,
ორიოდ წუთით ვხვდებით,
საინტერესო ხართ და
საინტერესოს ჰყვებით□..

ამ ლექსში ასეთი სტრიქონებიცაა:

□თქვენ ჩაიქნიეთ ხელი
არკმაყოფილმა ხვედრის□..

არ გვინდა, ამ უღირსეულესმა ქართველმა, ევროპული რანგის ლიტერატურათმცოდნემ, ესეისტმა და კრიტიკოსმა კიდევ ერთხელ ჩაიქნიოს ხელი.

არადა, □სახელდების კომისიას□ხელი მართლა ჩაუქნევია.

ეს გადაწყვეტილება, ბატონო კახა, ბატონო ზურაბ, უეჭველად გადასახედია.

აკაკი გაწერელიას კრისტალურად სუფთა პიროვნება, მისი ნიჭი, ცოდნა და ინტუიცია ჭეშმარიტად ამშვენებდა ქართულ ინტელექტუალურ ელიტას.

□გამოჩენილი პიროვნების გარდაცვალება პეიზაჟსაც აღარიბებს. რუსთაველის პროსპექტს აღარ ამშვენებს გერონტი ქიქოძის დინჯი სიარული□ – წერდა თავისი მეგობრისა და კოლეგის გარდაცვალების გამო.

თბილისის პეიზაჟი აკაკი გაწერელიას წასვლამაც გააღარიბა.

დაე, ეს დანაკლისი მისი სახელობის ქუჩამ ამოავსოს.

* * *

და კიდევ:

□თქვენი სარკმელი ხმაურიან ქუჩაზე გამოდის. ღამით, როცა ქალაქი ჩუმდება, ყველაზე გვიან აქრობთ სინათლეს. ვიცი, ფიქრობთ და ამ ღამესაც ფიქრში ტეხავთ. ვიცი, რა დიდი სინათლე დასადგურებულა თქვენს სამუშაო ოთახში.

დიდხანს, ძალიან დიდხანს ნუ ჩამქრალიყოს მისი გამამხნევებელი შუქი□

ასე მიმართავდა **გურამ ასათიანი.**

თუ იმ სახლს, ჭავჭავაძის პროსპექტის დასაწყისში, აკაკი გაწერელიას მემორიალური დაფა დაამშვენებს, ესეც გურამ ასათიანის და უამრავი ქართველის ნატვრის ახდენა იქნება.

ასახდენია ეს ნატვრა.

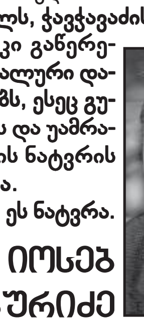

იოსებ ჭუმბურიძე

ალბერტო ბარბერა: ლევან კოღუაშვილის ფილმი „გურია“ ქართული კინოს ტრადიციებს აგრძელებს

ფილმი გადაღებულია საქართველოს კულტურის სამინისტროს, კინემატოგრაფიის ეროვნული ცენტრის, შემოქმედებითი საქართველოს, საზოგადოებრივი მაუწყებლისა და სააგენტოს □აწარმოე საქართველოში“ მხარდაჭერით.

□გურია“ შვიდი ქვეყნის **(საქართველო, შვეიცარია, ლუქსემბურგი, ბულგარეთი, ნორვეგია, თურქეთი, საუდის არაბეთი) კოპროდუქციაა.**

Venice Spotlight-ი ვენეციის კინოფესტივალის ერთ-ერთი გამორჩეული სექციაა, სადაც შემოქმედებითი ორიგინალურობითა და მხატვრული ხედვით გამორჩეული ნამუშევრები იყრის თავს. აღნიშნულ სექციაში წელს მხოლოდ რვა ფილმია წარმოდგენილი. ოფიციალური პროგრამის გამოცხადების დროს ვენეციის კინოფესტივალის დირექტორმა, ალბერტო ბარბერამ ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ლევან კოღუაშვილის ფილმი □გურია□ქართული კინოს ტრადიციებს აგრძელებს.

ვენეციის კინოფესტივალის სექციაში □ Venice Spotlight-ი ქართველი რეჟისორის, ლევან კოღუაშვილის ახალი სრულმეტრაჟიანი ფილმი □გურია□ იქნება წარმოდგენილი.

ლევან კოღუაშვილის თქმით, ფილმი არის ადამიანებზე, რომლებიც, რთულ პირობებში ცხოვრების მიუხედავად, ადამიანობას ინარჩუნებენ.

□ისინი შორს არიან სრულყოფილებისგან და ხშირად საკმაოდ ცუდადაც იქცევიან, მაგრამ რჩებიან ადამიანებად. მათ შეუძლიათ მეგობრობა და თანაგრძნობა. მე მინდოდა, გადამეღო ფილმი ჩვეულებრივ ადამიანებზე ყოველგვარი იდეოლოგიური კლიშეებისა თუ პოლიტიკური კონიუნქტურის გარეშე □უბრალოდ ცხოვრება, უბრალოდ კინო, უბრალოდ გურია. გურია მეტია, ვიდრე უბრალო კუთხის სახელი, ეს უფრო შინაგანი მდგომარეობაა□ □ განაცხადა **კოღუაშვილმა.**

საქართველოს კულტურის სამინისტრო ულოცავს რეჟისორ ლევან კოღუაშვილს და ფილმის მთელ შემოქმედებით ჯგუფს აღიარებას და წარმატებებს უსურვებს. **ინფორმაცია საქართველოს კულტურის სამინისტრო ავრცელებს.**

სტატისტიკის ეროვნული სამსახური იუბილეს აღნიშნავს

სტატისტიკის ეროვნულმა სამსახურმა დაარსებიდან 107 წლის იუბილე აღნიშნა. წარადგინეს წიგნი, რომელშიც შეჯამებულია უწყების მიერ ბოლო წლებში განხორციელებული მნიშვნელოვანი რეფორმები, მიღწეული შედეგები და სამსახურის განვითარების სამომავლო გეგმები.

აღმასრულებელმა დირექტორმა ყურადღება გაამახვილა ოფიციალური სტატისტიკის განვითარების მიმართულებით განხორციელებულ მნიშვნელოვან პროექტებზე, თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვასა და საერთაშორისო თანამშრომლობის გაძლიერებაზე.

საქსტატი
www.geostat.ge

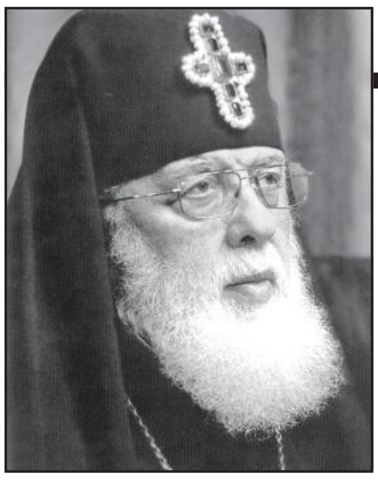

ილია II-ის სახელობის სრულიად საქართველოს გვარების წინამძღოლთა დარბაზი

კობიძე – ერთ-ერთი უძველესი ქართული გვარია გურიაში. მისი ძველი ფორმაა კოპიძე, რომელიც მომდინარეობს პიროვნული სახელის „კოპი-კობი“-საგან. ამავე ფუძიდან წარმოიშვა რამდენიმე სხვა ქართული გვარი: კოპაძე, კობაძე, კობიაშვილი, კოპინაძე, კოპინაშვილი და ა.შ.

კობიძეების გვარის შესახებ არსებობს ორი ძირითადი ვერსიაა:

1. თრუსოს ხეობის ვერსია – გადმოცემით, კობიძეები წარმოშობით თრუსოს ხეობიდან იყვნენ და იქიდან ჩამოსახლდნენ გურიაში. ეთნოგრაფი გ. ჯალაბაძე იხსენიებს თრუსოელ კობიძეებს, რომლებიც მონაწილეობდნენ ხატის დღესასწაულებში და პატივცემულ სტუმრებად ითვლებოდნენ მოხევეთა შორის.

2. ტაო-კლარჯეთის ვერსია – სხვა მოსაზრებით, კობიძეთა ერთი ტოტი თავდაპირველად სამხრეთ საქართველოში, ტაო-კლარჯეთში სახლობდა და იქიდან XV საუკუნეში, ბიზანტიის იმპერიის დაშლისა და თურქმანული ტომების შემოსევის შემდეგ, გადმოსულა დასავლეთ საქართველოში. მიუხედავად ამისა, დადასტურებული სამეცნიერო წყაროებით კობიძეების უძველესი კერა მაინც ერკეთი და გურიაა.

კობიძეების საგვარეულო გერბი

გვარის ისტორიის დადგენა უპირველესია

საწყისი კერა

კობიძეების საგვარეულოს ძირითადი საწყისი კერა არის ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის სოფელი ერკეთია სადაც დღემდე ერთ უბანს „კობიძეების გორა“ ჰქვია.

სწორედ აქ დასახლდნენ XVII საუკუნის მეორე ნახევარში (მაგრამ ცნობილი არაა, საიდან მოვიდნენ გურიაში?) და იქვე დაუმკვიდრდათ სახლი და სამყოფელი. ისინი იყვნენ ერკეთის მთავარანგელოზთა ტაძრის მრევლი და დღემდე მჭიდროდ არიან დაკავშირებულნი ამ სიწმინდესთან.

გვარის წარმომადგენლები მოგვიანებით გავრცელდნენ შუაამაღლებასა (იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიის მრევლი) და გორაბერეჟოულში (წმინდა გიორგის ეკლესიის მრევლი). ასევე ცნობილია, რომ ერთი შტო დასახლდა მდინარე სუფსის პირას, მეგელოურის უბანში.

ისტორიული დოკუმენტები

კობიძეთა გვარი პირველად წერილობით წყაროებში XVIII საუკუნეში იხსენიება:

1785 წლის 4 ნოემბრის („მიწის ნასყიდობის წიგნი“), ქართლში მცხოვრებმა ვასილ კობიძემ მამაპაპეული მამული მიჰყიდა ბიძინა, ქაიხოსრო და იესე ჩუბინიშვილებს.

1826 წლის აღწერის მასალებში – ანანურის სობორის საბლაღოჩინოში, ძმიანთკარის ღვთისმშობლის შობის ეკლესიაში მსახურობდა 67 წლის მღვდელი შიო კობიძე, რომელსაც ჰყავდა 17 წლის შვილი გრიგოლი, თბილისის სემინარიის მოსწავლე (სეა, ფ. 489).

XIX ს-ის სხვა ცნობები – კობიძეები ფიქსირდებიან როგორც ქართლ-კახეთის სამეფოს ეკლესიის მსახურები და როგორც გურიის გლეხ-აზნაურობის წარმომადგენლები. ოფიციალური აზნაურობის მატიანეში სრული ტიტულით არ არიან აღრიცხულნი, თუმცა მათგან ზოგი ადგილობრივად „აზნაურულად“ ითვლებოდა.

ყოფა-ცხოვრება და მეტსახელი

მთიანეთში კობიძეები ძირითადად მესაქონლეობას მისდევდნენ. ადგილობრივებს განსაკუთრებით ახსენდებათ მათი კისერზე ჩამოკიდებული თხის დაუმუშავებელი რქა, რომელსაც სასმისად იყენებდნენ.

გურულებმა ამ ჩვევისა და მეტყველების მანერის გამო მათ „ჭღაიანები“ შეარქვეს („ჭღა“ – რქა, გურული კილოთი). ბარში ისინი მიწათმოქმედებასა და შემდგომში ჩაის კულტურის მოყვანას მისდევდნენ.

გამორჩეული წარმომადგენლები

კობიძეების გვარის მრავალი წარმომადგენელი გამოირჩევა მაღალ თანამდებობაზე მუშაობით.

ასე მაგალითად, **დავით ივანეს ძე კობიძე** – გამოჩენილი ქართველი აღმოსავლეთმცოდნე, თსუ-ის ირანული ფილოლოგიის კათედრის გამგე, საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის წევრი, საქართველოს მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე.

კობიძეების გვარის წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ I და II მსოფლიო ომებში; ნაწილი XX საუკუნის 20–30-იან წლებში საბჭოთა რეპრესიებს შეეწირა. (ჩოხატაურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმში დაცულია ინფორმაცია რეპრესირებულ კობიძეებზე).

გვარის სხვა წარმომადგენლები ცნობილნი არიან როგორც პედაგოგები, მეცნიერები, სპორტსმენები, ხელოვანები და საზოგადო მოღვაწეები.

კობიძეების საგვარეულო დროშა

თანამედროვე პერიოდი

2011 წლის 25 ივნისს სამების საკათედრო ტაძარში დაარსდა კობიძეების საგვარეულო კავშირი.

თავმჯდომარედ გივი (გია) კობიძე აირჩიეს. გვარის წინამძღვრად ბესარიონ კობიძე, ხოლო (მისი გარდაცვალების შემდეგ) თეიმურაზ კობიძე ჰყავთ.

კავშირს გააჩნია გვარის დროშა და გერბი (ავტორი ზურაბ მშვილდაძე), აგრეთვე საგვარეულო ხატი წმინდა გიორგის სახელზე (გია ლაშხის ნამუშევარი), ხოლო საოჯახო ხატის ავტორია ზუზა არაბული.

2012 წლის 3 ივლისს სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II-მ კობიძეების გვარი აკურთხა და დალოცა, ხოლო 4 ივლისს კობიძეების წმინდა გიორგის ხატი საზეიმოდ დაბრძანდა ერკეთის მთავარანგელოზთა ტაძარში. საგვარეულო კავშირი დღემდე აგრძელებს საქმიანობას: ტარდება საერთო შეკრებები, ოჯახის ხატობის დღესასწაულები და სამეცნიერო-პოპულარული ღონისძიებები.

სტატისტიკური მონაცემები:

სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მიხედვით, 2024 წლის 11 ნოემბრის მდგომარეობით, საქართველოში კობიძეების გვარის 447 წარმომადგენელია აღრიცხული. (უფრო ახალი მონაცემები ჯერჯერობით არ გაგვაჩნია).

2024 წელს გამოვიდა წიგნი „კობიძეები“ (შემდგენელი გელა სულაძე, გამომცემლობა „მწიგნობარი“, თბილისი), რომელიც მოიცავს როგორც ისტორიულ წყაროებს, ასევე გვარის წარმომადგენელთა ბიოგრაფიულ ცნობებსა და საგვარეულო კავშირის მოღვაწეობის აღწერას.

მეგობრული რჩევა კობიძეების გვარის წინამძღოლს, ბატონ თეიმურაზ კობიძეს

საერთოდ გვარის ისტორიის შესწავლა მეტად რთული პროცესია, მაგრამ სავალდებულო და საამაყოა თითოეული გვარისათვის საქართველოს მძიმე ისტორიული წარსულიდან გამომდინარე მარტო კობიძეების კი არა, ასობით და ათასობით ქართული გვარის ისტორია დღესაც საფუძვლიან შესწავლას მოითხოვს, რაც საქართველოს მოსახლეობამ ომები, სისხლისღვრა და გადასახლება გამოიარა, საკვირველია, დღემდე როგორ მოვედით, ამიტომ გირჩევთ, საფუძვლიანად შეისწავლოთ გვარის ისტორია.

კარგი იქნება, თუ მიაკითხავთ ხელნაწერთა ინსტიტუტს, სახელმწიფო არქივს, ეთნოგრაფიის და ისტორიის ინსტიტუტს, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, უშიშროების დაწესებულების არქივებს. საინტერსო არქივებს, საპატრიარქოში და ა.შ.

კარგი იქნება, თუ თქვენი საგვარეულოს შეკრებებზე ყურადღებას გაამახვილებთ გვარში გავრცელებულ ლეგენდებზე და თქმულებებზე, ხანდაზმულ მოგვარეთა შორის გვართან დაკავშირებულ ისტორიულ მასალებზე. ისტორიები რომ იტყვიან, მისხალ-მისხალ უნდა აგროვოთ, მერე ერთმანეთს შეადაროთ, დაახარისხოთ, ესაუბროთ ეთნოგრაფებს და გვარის ისტორიის შემსწავლელ ისტორიკოსებს. მწამს, ბევრ საინტერესო მასალას შეაგროვებთ და დასკვნებსაც გაბედულად გამოიტანთ.

კიდევ ერთი თხოვნა მექნება კობიძეების გვართან, როგორც იტყობინებით, თქვენი გვარი მეტად მცირერიცხოვანია, სულ 447 კობიძეა საქართველოში. ამ მცირერიცხოვანი გვარით საქართველოში დემოგრაფიულ გაზაფხულს ვერ მოიყვანთ. მოუწოდეთ და წაახალისეთ გვარის ახალგაზრდები, დაოჯახდნენ, სოციალური და ეკონომიკური დახმარება არ დაიზაროთ მათთვის. ყოველწლიურად აღწერეთ გვარში შობადობისა და გარდაცვალების მონაცემები და ა.შ.

P. S. ჩემს გვარში 2014 წლის აღწერით 13500 ლომიძე იყო და მაინც ზარებს ვარისხებთ, რომ, ცოტანი ვართ, ქართული ერის გამრავლების პრობლემებზე სხვა დროსაც შემოგეხმიანებით.

პატივისცემით

ვალერიან ლომიძე,

სრულიად საქართველოს ქართული გვარების წინამძღოლთა დარბაზის გამგეობის წევრი, საქართველოს დამსახურებული ჟურნალისტი, გაზეთ „ბორჯომის“ რედაქტორი.

კობიძეების გვარის შეკრება

„უკრაინის შეიარაღებული ძალების შიგნით ორი არმიაა: ერთს მეორე სძულს“!

უკრაინულმა ელექტრონულმა გამოცემამ „გორდონმა“ (Гордон) 23 ივლისს გამოაქვეყნა სტატია სათაურით **„უკრაინის შეიარაღებული ძალების შიგნით ორი არმიაა: ერთს მეორე სძულს“** (ავტორი – **ვიქტორ ანდრუსივი**).

„უკრაინის არმია მონოლითური არ არის: პროფესიონალი სამხედროები და ყოფილი სამოქალაქო პირები არმიის შიგნით ორ ძალას ქმნიან. აწ უკვე ყოფილმა მთავარსარდალმა ალექსანდრ სირსკიმ მათი გაერთიანება ვერ შეძლო და ახლა „შეგნებული“ უკრაინელები იმედს მის შემცვლელზე – მიხაილო დრაპატზე ამყარებენ“..

გთავაზობთ პუბლიკაციას მცირე შემოკლებით:

The Daily Telegraph

გარეგნულად უკრაინის შეიარაღებული ძალები ერთ მტკიცედ შეკრულ ორგანიზმად აღიქმება, მაგრამ სინამდვილეში ის ორ არმიას წარმოადგენს:

პირველი – პროფესიონალი სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც მთელი თავისი სიცოცხლის განმავლობაში ჯარში მსახურობენ. ჯარში სამსახური მათთვის იოლი ცხოვრება არ ყოფილა. მათზე არის დამოკიდებული შეიარაღებული ძალების მართვის მექანიზმი. ისინი კარგად ერკვევიან ომის წარმოებაში, შეიარაღებაში და, რაც მთავარია, სამხედრო ბიუროკრატიულ აპარატში. მათ გარეშე ჩვენი არმია, ალბათ, დაქსაქსულ მეამბოხეთა არმიას დაემსგავსებოდა.

მეორე – ყოფილი სამოქალაქო პირები, რომელთაგან ბევრი წარმატებული იყო თავის ცხოვრებაში. მათ არმიას ინოვაციები და ტექნოლოგიები მოუტანეს. სწორედ მათი წყალობით გაიარეს ჩვენმა შეიარაღებულმა ძალებმა კოლოსალური ტრანსფორმაცია და წარმატებას მიაღწიეს. მათ გარეშე ჩვენ უპირატესობა არ გვექნებოდა და უკრაინის არმია საბჭოურ არმიად დარჩებოდა.

პრობლემა იმაშია, რომ პირველებსა და მეორეებს შორის დაპირისპირებაა: პირველებს ანუ სამხედროებს არ მოსწონთ ის, რომ მეორეები ანუ სამოქალაქოები ადრე მათზე კარგად ცხოვრობდნენ, ხოლო მეორეებს, თავის მხრივ, არ მოსწონთ პირველები – მათ ჩამორჩენილებად და სულელებად თვლიან.

ვალერი ზალუჟნის ფენომენი იმაში გამოიხატება, რომ იგი ახერხებდა ამ ორი ძალის გაერთიანებას, რამაც ჩვენ 2022-2023 წლებში წარმატება მოგვიტანა.

ალექსანდრე სირსკი მეორეებისთვის ანუ ყოფილი სამოქალაქოებისთვის ერთგვარ კონტრრევოლუციონერს წარმოადგენდა. იგი ტრადიციული სისტემის სისხლი და ხორცი იყო და ყოველგვარ სიახლე სძულდა. იგი რეალური სამხედრო გენიოსი იყო და, ალბათ, ყველაზე პროფესიონალი სამხედრო პირი, მაგრამ იგი, ისევე როგორც სხვა სამხედროები, ინოვაციებს თავს არიდებდა და არ მოსწონდა. ალექსანდრე სირსკისთვის არმია მხოლოდ „რიცხობრივ-საბრძოლო შემადგენლობას“ წარმოადგენდა, რომელიც ვალდებული იყო სამხედრო დავალება შეესრულებინა და მორჩა. როცა ალექსანდრე სირსკიმ ვალერი ზალუჟნი შეცვალა და მთავარსარდლის თანამდებობაზე დაინიშნა, ერთ-ერთმა პოლკოვნიკმა მითხრა: **„ახლა თქვენ, სამოქალაქოებს, ჩვენ გასწავლით, როგორ იმსახუროთ...“**

ალექსანდრე სირსკი ამ ორ არმიას შორის **„განხეთქილების ვაშლად“** იქცა. მისმა ზედმეტმა სიმკაცრემ ის შედეგი გამოიღო, რომ არმიაში მკვეთრად იმატა დეზერტირობამ და ცოცხალი ძალის დანაკარგებმა, თუმცა ისიც უნდა ვაღიაროთ, რომ მეტ-ნაკლებად სიტუაციას აკონტროლებდა. მაგრამ იბადება კითხვა – რის ფასად? მიხაილო დრაპატის დანიშვნა ისევ გვაძლევს იმედებს, რომ ეს ორი ძალა კვლავ გაერთიანდება. იგი ისეთი მეთაური ოფიცერია, რომელიც პატივისცემით სარგებლობს როგორც პირველებს, ასევე მეორეებს შორის... და სწორედ ნამდვილად ამაშია ჩვენი არმიის ძალა.

„ირანთან მიმართებით დონალდ ტრამპი საკუთარი თავის უბოროტესი მტერია“!

ასეთი სათაური აქვს ბრიტანული გაზეთის „დეილი ტელეგრაფის“ (The Daily Telegraph) 24 ივლისის ნომერში გამოქვეყნებულ სტატიას, რომლის ავტორის, პოლიტიკური მიმომხილველის **დენიელ დეპეტრისის** აზრით, **„იძულებითი დიპლომატია, რომელსაც აშშ-ის პრეზიდენტი ახორციელებს, შედეგები არ მოაქვს – ირანი, პირიქით, პოზიციას ამკაცრებს“**

გთავაზობთ პუბლიკაციას მცირე შემოკლებით:

The Daily Telegraph

ორიოდე დღის წინათ, თეთრ სახლში, ლიბანის პრეზიდენტთან ჯოზეფ აუნთან შეხვედრისას, მასპინძელმა დონალდ ტრამპმა ახლო აღმოსავლელ სტუმარს ირანთან ომში შექმნილი რეალობის საკუთარი ვერსია გააცნო და განაცხადა, რომ, რა თქმა უნდა, ომში ამერიკის შეერთებული შტატები აუცილებლად გაიმარჯვებს.

მიუხედავად იმისა, რომ ირანთან ომი, გამოკითხვების თანახმად, დონალდ ტრამპის პრეზიდენტობის დროს გადადგმული ყველაზე არაპოპულარული ნაბიჯია, აშშ-ის ლიდერი ომის რეკლამირებას მაინც ჩვეულებრივ ახდენს. მისი თქმით, შეერთებული შტატები ირანს უძლიერეს დარტყმებს აყენებს და ემზადება საომარი მოქმედებების გასაფართოებლად – ერთ-ერთ ახალ სამიზნეს წარმოადგენს პიკაკსის მთის (ისპაანის პროვინციაში) ქვეშ, ღრმა გვირაბში განთავსებული სამხედრო ობიექტი, სადაც ბირთვული აგრეგატებია დამალული. ამერიკელმა ლიდერმა ლიბანელ სტუმარს ასევე განუცხადა, რომ ირანელებს ჰაერივით სურთ ომის შეჩერება, მაგრამ უკვე გვიანია, მათ აშშ-ის დაბომბვის კამპანიის შეჩერება უკვე აღარ შეუძლიათ.

მსოფლიომ სიმართლე რომ არ იცოდეს, დონალდ ტრამპის ნათქვამით გამოდის, რომ ირანის უზენაეს ლიდერს მოჯთაბა ჰამენეის სულ რამდენიმე დღე დარჩენია კაპიტულაციის აქტზე ხელმოწერამდე.

რასაკვირველია, რეალური ვითარება ძალიან განსხვავდება ტრამპის ნათქვამიდან. ცეცხლის შეწყვეტისა და ურთიერთგაგების მემორანდუმმა, რომელსაც მხარეებმა ხელი ივნისში მოაწერეს და რომელიც 60-დღიან ვადაში ძირითადი სამშვიდობო ხელშეკრულების შემუშავებას ითვალისწინებდა, ძალა დაკარგა. ამერიკული ბომბდამშენები 10 დღის განმავლობაში უწყვეტად ურტყამენ ირანის ინფრასტრუქტურის ასობით ობიექტს, მათ შორის ხიდებს, ნავსადგურებს და ელექტროსადგურებს.

თავის მხრივ, ირანის „ისლამური რევოლუციის გუშაგთა კორპუსი“ აგრძელებს დრონებით და რაკეტებით შეტევას იმ გემებზე, რომლებიც თეირანის ნებართვის გარეშე ჰორმუზის სრუტეში შეცურვას ბედავენ. შესაბამისად, სრუტეში გემების რაოდენობა ერთნიშნა ციფრამდე შემცირდა. რაც სეეხება სპარსეთის ყურის არაბულ სახელმწიფოებს, ისინი ისეთ ცუდ მდგომარეობაში არიან, რომ ზოგიერთები თეთრ სახლს ეხვეწებიან, სახმელეთო ჯარები გამოგვიგზავნეთო.

აშკარად ჩანს, რომ დონალდ ტრამპი ისეთ მდგომარეობაში ჩავარდა, რომელიც თვითონ შექმნა. ომი რომ არ დაეწყო და ისრაელს რომ არ აჰყოლოდა, სპარსეთის ყურეში და ჰორმუზის სრუტეში ნაოსნობა ახლაც თავისუფალი იქნებოდა. დღეს კი სრუტეც და ყურეც დე-ფაქტოდ ირანის ტბად გადაიქცნენ. ომი რომ არ დაეწყო, დღეს არაბთა გაერთიანებული საემიროები ტურისტებით და ინვესტორებით, ბიზნესმენებით იქნებოდა სავსე... დოჰას, დუბაის, ერ-რიადის დარბაზები და გასართობი ადგილები ცარიელი არ იქნებოდა, იშვიათი სტუმრები საჰაერო განგაშს და ირანულ დრონებს და რაკეტებს ბუნკერებში არ დაემალებოდნენ, ნავთობის ფასიც ნორმალური იქნებოდა.

ამჟამად მთავარი კითხვა ისაა, თუ როგორ შეძლებს დონალდ ტრამპი ამ აბსურდული ვითარებიდან გამოსვლას. ჯერჯერობით იგი თანდათან ესკალაციას ავითარებს: ირანის სამხრეთი პროვინციები და სპარსეთის ყურის ნაპირებზე განლაგებული სარაკეტო-საზენიტო კომპლექსები, ნავსადგურებში მდგარი სწრაფმავალი კატერები ყოველდღიურად იბომბება და თითქოსდა კიდეც ნადგურდება, მაგრამ ირანს მაინც აქვს საკმარისი რაოდენობა.

აშშ-ის მიზანი ორმაგია: პირველი – ისე დაასუსტოს ირანი, რომ სამოქალაქო ნაოსნობას სრუტეში ხელი ვეღარ შეუშალოს და მეორე – აიძულოს რეჟიმი სრუტის გახსნაზე და სერიოზულ მოლაპარაკებაზე. ამასობაში რეგიონული შუამავლები (პაკისტანი) ითხოვენ, რომ მხარეებმა 10-დღიანი ზავი მაინც გამოაცხადონ მსოფლიოს „ნერვების დასამშვიდებლად“ და ვაშინგტონ-თეირანის მოლაპარაკების მაგიდასთან დასაბრუნებლად – სამომავლო სამშვიდობო დოკუმენტის შემუშავების მიზნით.

დღეისათვის აშშ-მა ჯერჯერობით ვერცერთ მიზანს ვერ მიაღწია. არავისთვის საეჭვო და გაურკვეველი არ არის ის ფაქტი, რომ ირანი ამერიკის დაბომბვების შედეგად სამხედრო ტექნიკას ნამდვილად კარგავს, მაგრამ ასევე არავისთვის არ არის საეჭვო ისიც, რომ ირანს შეუძლია უდიდესი რაოდენობით დაამზადოს დამრტყმელი დრონები, რითაც ეფექტურად შეძლებს ჰორმუზის ვიწრო სრუტის გაკონტროლებას.

იძულებითი დიპლომატია, რომელიც დონალდ ტრამპს ძალიან უყვარს და ხშირად თავს იწონებს, სასურველ შედეგს არ იძლევა. კაცმა რომ თქვას, ირანის რეჟიმი, ქვეყნის მიწაზე დაცემული ყოველი ამერიკული ბომბის შემდეგ, ომისათვის სულ უფრო მომზადებული ხდება. თუ თეირანი მართლაც სასოწარკვეთილია და სამშვიდობო გარიგების დადებაზე ოცნებობს, როგორც ამას დონალდ ტრამპი ამბობს, მაშინ რეჟიმი დათმობებზე უნდა წამოვიდეს და არ უნდა დაავალოს თავის მოკავშირე იემენელ ჰუსიტებს დამატებით ბაბ-ელ-მანდების სრუტე ჩაკეტოს და წითელ ზღვაში საუდის არაბეთის ტანკერები საფრთხის ქვეშ დააყენოს.

დონალდ ტრამპი ძველებურად ფსონს დებს იმაზე, რომ სამხედრო ძალის გამოყენებით ხელს შეუწყობს ირანის რეჟიმის დამხობას, მაგრამ თეთრი სახლი სიტუაციას სწორად ვერ აფასებს: დღეს სპარსეთის ყურეში ადრე არსებული სტატუს-კვო შეცვლილია და თანაც აშშ-ის საზიანოდ.

ცხადია, ირანი, სამხედრო და ეკონომიკური თვალსაზრისით, ამერიკას ვერ შეედრება და მოწინააღმდეგეზე ბევრად სუსტია, მაგრამ მისმა გადაწყვეტილებამ – ეფექტურად გამოიყენოს საკუთარი ტერიტორია საერთაშორისო საზღვაო გზის ჩასაკეტად – ძირი გამოუთხარა აშშ-ის სამხედრო უპირატესობას და დონალდ ტრამპი ყველაზე რთულ სიტუაციაში ჩააყენა მისი პრეზიდენტობის მთელ პერიოდში. ჰორმუზის სრუტე ირანელებმა სტრატეგიულ კოზირად გადააქციეს აშშ-სა და მისი მოკავშირეების წინააღმდეგ მანამ, სანამ ისინი იძულებულნი არ გახდებიან მილიარდობით დოლარი დახარჯონ სრუტის გვერდამქცევი ახალი მილსადენების ასაშენებლად.

დონალდ ტრამპის მიერ დაწყებული ომის სახით ირანმა ერთ-ერთი დიდი საჩუქარი მიიღო, რომელიც მისთვის, ასე ვთქვათ, სანატრელი იყო და, რა თქმა უნდა, რეჟიმი ამ საჩუქარზე უარს არასოდეს არ იტყვის, რამდენიც არ უნდა ურტყას და ბომბოს ამერიკამ.

ბოლოს და ბოლოს, ომი სპარსეთის ყურეში, როცა იქნება, დამთავრდება, მაგრამ თვითონ რეგიონი, ალბათ ძალიან იქნება განსხვავებული იმ მდგომარეობისაგან, რომელიც ომამდე იყო. ჰორმუზის სრუტეში გემების გავლა, დიდი ალბათობით, ომის დასრულების შემდეგ, ფასიანი გახდება და მას ირანის ბიუჯეტი მიიღებს.

რასაკვირველია, სპარსეთის ყურის არაბული სახელმწიფოები აშშ-სთან კავშირებს არ გაწყვეტენ, მაგრამ, უეჭველია, დაიწყებენ უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ალტერნატიული გზების ძებნას, კონტროლიდან გამოსულ ზესახელმწიფოზე თავიანთი დამოკიდებულების დონის შემცირების მიზნით. კატარი და საუდის არაბეთი შეეცდებიან ირანთან ურთიერთობის დარეგულირებას იმ იმედით, რომ სიტუაციის განმუხტვა ხელს შეუწყობს ბიზნესკავშირების აღდგენა-განვითარებას.

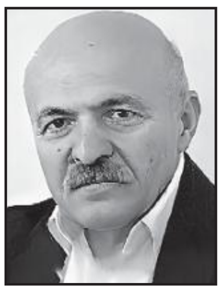

მოამზადა
სიმონ კილაძემ.

ფრთხილად, ვაჭრებო!

ავტოდილერების გამდიდრებას ქვეყანა არ უნდა გადავაყოლოთ!

ირანში საქართველოდან ავტომობილების შეყვანა დაიწყო და ექსპორტი არანორმალურად გაიზარდა!!!

ახლო აღმოსავლეთში სამხედრო დაპირისპირების განახლებამ რამდენიმე სახეობის ბიზნესს ახალი იმპულსი შესძინა. საყურადღებოა, რომ 2026 წლის იანვარ-ივნისში, საქართველოდან ირანში ექსპორტი 629.5%-ით გაიზარდა. „საქსტატის“ მონაცემებით ირკვევა, რომ მიმდინარე წლის საანგარიშო პერიოდში, ირანში ექსპორტის მოცულობამ 106.855 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა მაშინ, როცა გასული წლის იანვარ-ივნისში 14.647 მლნ აშშ დოლარს უტოლდებოდა.

ირანთან ექსპორტი მსუბუქი ავტომობილების რეექსპორტის ხარჯზე გაიზარდა. კერძოდ, თუ გასული წლის მოცემულ საანგარიშო პერიოდში საქართველოდან ირანში რეექსპორტზე მხოლოდ 5 მანქანა გავიდა, 2026 წლის იანვარ-ივნისში ამ მაჩვენებელმა 5 086 ერთეული შეადგინა (რაც თითქმის 1017-ჯერ, ანუ 101 620%-ით მეტია).

5 ძირითადი სასაქონლო ჯგუფი კი, რომლის ექსპორტიც 2026 წლის იანვარ-ივნისში საქართველოდან ირანში განხორციელდა, ასეთია:

მსუბუქი ავტომობილები – 89.308 მლნ აშშ დოლარი;

ფეროშენადნობები – 6.982 მლნ აშშ დოლარი;

ხე-ტყის მასალა (დახერხილი ან დაპობილი) – 2.825 მლნ აშშ დოლარი;

პლასტმასის ნედლეული (პოლიმერები პირველადი ფორმებით) – 1.318 მლნ აშშ დოლარი;

სიგარები, სიგარილები და სიგარეტები – 1.162 მლნ აშშ დოლარი.

ეკონომისტი **გივი მომცელიძე** ფიქრობს, რომ არსებული კონფლიქტის ფონზე, ირანმა შეცვალა მიმწოდებლები და ჩვენმა ქვეყანამაც სწორედ ამით ისარგებლა. ახალი სავაჭრო გზით ავტომობილების ბიზნესში ჩართული საქართველოს მოქალაქეები დამატებით სარგებელს ნახავენ.

„ვფიქრობ, ირანში მანქანების მიმართულებით გაზრდილი რეექსპორტი ახლო აღმოსავლეთში მიმდინარე კონფლიქტის შედეგია. მათ, ფაქტობრივად, საომარი მდგომარეობა ჰქონდათ არაბეთის გაერთიანებულ საემიროებთან, ამიტომ დიდი ალბათობით, შეცვალეს მომწოდებლები და საქართველომ ამით ისარგებლა. ეს კარგი რამაა იმ კუთხით, რომ ადამიანები, რომლებიც ამ ბიზნესით იყვნენ დაკავებულები, დამატებით სარგებელს ნახავენ“ – აღნიშნა **მომცელიძემ.**

როგორც ირკვევა, საქართველოდან ირანში ავტომობილების რეექსპორტის მკვეთრი ზრდა ადგილობრივი მთავრობის მიერ ომის ფონზე შემოღებულ განბაჟების დროებით რეჟიმს უკავშირდება. ავტოიმპორტიორთა ასოციაციის ხელმძღვანელის **ალექსი ნონიაძის** განცხადებით, ირანის ბაზარზე გრძელვადიანი გათვლები ვერ გაკეთდება, რადგან ირანის მთავრობის მიერ დაწესებული შეღავათიანი რეჟიმი დროებითია და ნებისმიერ მომენტში შეიძლება ეს ბაზარი ქართული ავტოინდუსტრიისთვის კვლავ მიუწვდომელი გახდეს.

ამასთან, თუკი მომდევნო პერიოდში ამ ბაზარზე საქართველოდან ავტოექსპორტი კვლავ მკვეთრ ზრდას გააგრძელებს, ამან შესაძლოა კითხვები გაუჩინოს საქართველოსთვის მთავარ ავტოიმპორტიორ ქვეყანას, ანუ აშშ-ს.

„გვაქვს ინფორმაცია, რომ ირანის ხელისუფლებამ დროებით შესაძლებლობების ფანჯარა გაუხსნა ირანელ დილერებს, რომ მანქანები შეიყვანონ. ესეც იმიტომ, რომ ადგილობრივ ბაზარზე გაჩნდა დამატებითი მოთხოვნა, რადგან (ომის შედეგად) მიწოდების ჯაჭვის პრობლემა წარმოიშვა და ამ დეფიციტის ამოსავსებად ეს გადაწყვეტილება მიიღეს. ვფიქრობ, ეს დროებითი მოვლენაა და ავტომობილების რეექსპორტს ირანში დიდი პერსპექტივა არ გააჩნია. დიდი იმედები ნამდვილად არ უნდა დავამყაროთ.

ამასთან, თუკი დაინახავს ამერიკის შეერთებული შტატები, რომ საქართველოდან გაიზარდა ირანთან ურთიერთობა, ეს გარკვეულწილად ჩვენთვის საფრთხის შემცველიც არის, რომ შეიძლება არასასიამოვნო, ნეგატიური ყურადღებაც მივიქციოთ ამ თემასთან დაკავშირებით და შესაძლოა, დილერებისთვის ეს დამატებითი პრობლემების შემქმნელიც გახდეს. ვფიქრობ, ეს რამდენიმე თვის მოვლენაა და ასე არ გაგრძელდება. მოთხოვნა დროებითია და ამოიწურება ოდესღაც.

ჯერჯერობით ირანთან ვაჭრობის ისეთი მონაცემები არ გვაქვს, რომ ამან რაღაც განსაკუთრებული ყურადღება მიიქციოს, მათ შორის ამერიკის შეერთებული შტატებისა, მაგრამ თუ მივა იმ დონემდე, როგორიც მაგალითად, ცენტრალური აზიის გასაღების ბაზარია, შეიძლება არასასურველი სიგნალიც მივიღოთ და არაა გამორიცხული, სანქციებიც დაწესდეს“ – განაცხადა „ბიზნეს მედიასთან“ **ალექსი ნონიაძემ.**

ბექა დანელია

ორწლიანი ჯოჯოხეთი ანტარქტიდის ყინულებში

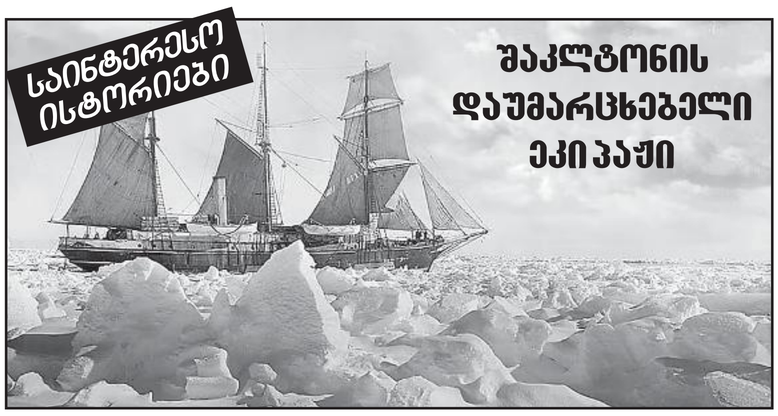

1914 წლის აგვისტოში, პირველი მსოფლიო ომის დაწყების ფონზე, ბრიტანელმა პოლარულმა მკვლევარმა, ერნესტ შაკლტონმა იმპერიული ტრანსანტარქტიდული ექსპედიცია წამოიწყო, რომლის მთავარი მიზანი ფეხით ანტარქტიდის კონტინენტის სრული გადაკვეთა იყო. ექსპედიციის გემმა, სახელწოდებით „ენდურანსი“ სამხრეთის ოკეანისკენ აიღო გეზი, თუმცა 1915 წლის იანვარში მჭიდროდ შეკრულმა ყინულმა გემი სრულ ალყაში მოაქცია და მოძრაობა სრულად აღკვეთა.

„ენდურანსმა“ ყინულში სრული ათი თვე გაატარა. ამ ხნის განმავლობაში ყინულის მასები ნელ-ნელა, მაგრამ დაუნდობლად აწვებოდნენ ხის კორპუსს, ვიდრე 1915 წლის 27 ოქტომბერს შაკლტონმა გემის მიტოვების ბრძანება არ გასცა, ხოლო თავად ხომალდი უელსის ზღვის ფსკერზე იმავე წლის 21 ნოემბერს საბოლოოდ არ ჩაიძირა. მეზღვაურები უახლოესი დასახლებებიდან ასობით კილომეტრის მოშორებით, მცურავ ყინულის ფლოტებზე აღმოჩნდნენ, ყოველგვარი რადიოკავშირისა და დახმარების გამოძახების რესურსის გარეშე. აღსანიშნავია, რომ გემის ჩაძირვამდე კაპიტანმა და ეკიპაჟმა მოასწრეს ძირითადი მარაგების, სანავიგაციო ხელსაწყოების და სამი პატარა ნავის გადარჩენა, რამაც მათ შემდგომი გადარჩენის მცირედი შანსი დაუტოვა.

მომდევნო თვეების განმავლობაში, ეკიპაჟი ყინულის ველებზე გადაადგილდებოდა, ბანაკებს აწყობდა და ადგილობრივი ფაუნით იკვებებოდა. განსაკუთრებით დასამახსოვრებელია ის ფაქტიც, რომ შაკლტონმა მკაცრი დისციპლინა შეინარჩუნა და, მორალური სულისკვეთების გასაძლიერებლად, ეკიპაჟს რეგულარულად ათამაშებდა ფეხბურთს მცურავ ყინულის ფლოტებზე, აწყობდა ბანქოს თამაშებსა და კონცერტებს.

ყინულის საბოლოო დნობის შემდეგ, მათ პატარა სამაშველო ნავებით ღია ოკეანეში გაცურეს და დაუსახლებელ სპილოს კუნძულს მიაღწიეს. სიტუაციის კრიტიკულობიდან გამომდინარე, შაკლტონმა ხუთ თანამგზავრთან ერთად რადიკალური ზომა მიიღო: მათ 7-მეტრიანი ღია ნავით სამხრეთ ოკეანის ყველაზე მძვინვარე მარშრუტი გადალახეს და 1 300 კილომეტრით დაშორებულ სამხრეთ ჯორჯიის კუნძულს მიაღწიეს. ამ წარმოუდგენელ საზღვაო გადასვლას უდიდესი ფიზიკური ძალისხმევა დასჭირდა, რადგან ნავი მუდმივად იფარებოდა ყინულით, ხოლო მეზღვაურები დღეების განმავლობაში სველ ტანსაცმელში, ძილისა და თბილი საკვების გარეშე იმყოფებოდნენ.

კუნძულის არასწორ სანაპიროზე მისვლის გამო, ჯგუფს ფეხით მოუწია შეუსწავლელი მთიანი რელიეფის გადალახვა, რათა ვეშაპმჭერთა სადგურამდე მიეღწია. ეს იყო ისტორიაში პირველი შემთხვევა, როდესაც ადამიანებმა ალპინისტური აღჭურვილობის გარეშე გადალახეს სამხრეთ ჯორჯიის მტრული მთები. მიუხედავად იმისა, რომ საზღვაო გადასვლასა და სახმელეთო ძებნას კვირები დასჭირდა, შაკლტონმა საბოლოოდ მოახერხა სპილოს კუნძულზე დარჩენილი ეკიპაჟის ევაკუაცია.

თითქმის, ორწლიანი იზოლაციისა და ექსტრემალური პირობების მიუხედავად, ექსპედიციის ყველა წევრი – 28 ადამიანი – ცოცხალი დაბრუნდა. მიუხედავად იმისა, რომ კონტინენტის გადაკვეთის თავდაპირველი მიზანი ჩაიძირა, ეს მისია პოლარული კვლევების ისტორიაში შევიდა არა როგორც გეოგრაფიული წარუმატებლობა, არამედ როგორც კრიზისული მენეჯმენტის, გამძლეობისა და გუნდური გადარჩენის უპრეცედენტო მაგალითი.

ჩვენებური/„ბუნება მბრძანებელია“...

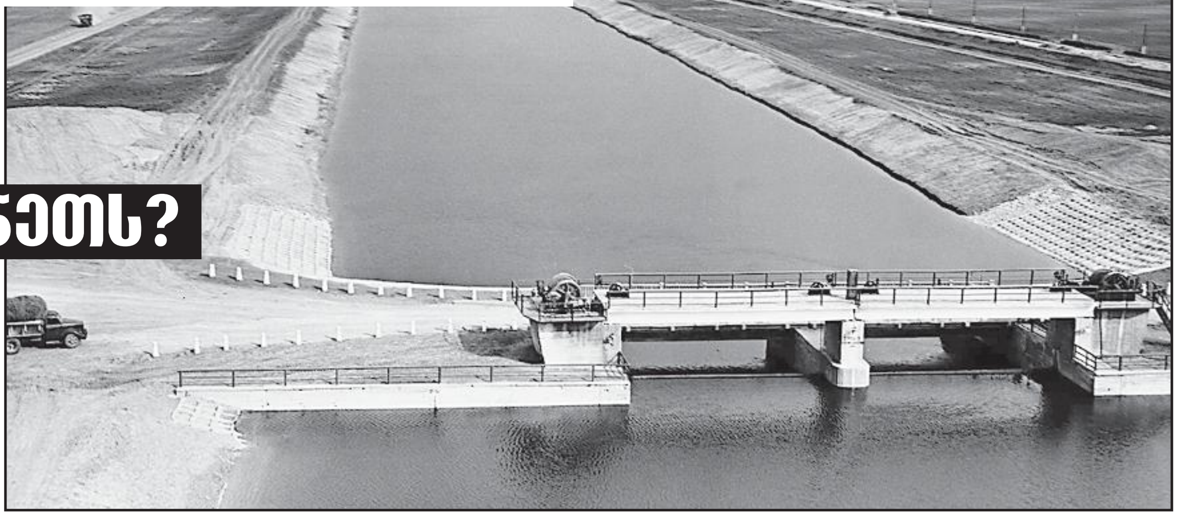

„საქართველოვ, შენ ვინ მოგცა შვილი დასაკარგავი“, ანუ... იცნობთ თურქმენეთს?

ქართველი ინჟინერი ყარაყუმის უდაბნოში

საბჭოთა კავშირის წლებში, როცა მოქმედებდა კანონი თითოეულისაგან უნარის მიხედვით, თითოეულს შრომის მიხედვით, ჩვენი საყვარელი „გპის“ სამშენებლო ფაკულტეტის სრული კურსის დამთავრების (ჰიდროსაინჟინრო განხრით) შემდეგ განაწილებით თურქმენეთის სსრ-ში ტრესტ □ყარაკუმვოდსტროის□ □მურგაბვოდსტროის□სამმართველოში გამაგზავნეს.

თუ როგორ მიმიღეს, რა სამუშაოების შესრულება მევალებოდა და როგორ ვასრულებდი დაკისრებულ მოვალეობას, ამ ამბების გადმოცემით თავს არ შეგაწყენთ. მხოლოდ მაქვს სურვილი მოგახსენოთ, რომ საბჭოთა კავშირმა ყარაყუმის არხის მშენებლობით უნიკალური პროექტი განახორციელა. უსიცოცხლო და უნაყოფო უდაბნო, სადაც 10 საათიდან 17 სთ-მდე გარეთ ყოფნა იკრძალებოდა, ნოყიერ ნიადაგად აქციეს და ბამბის პლანტაციებით სრულად დაფარეს უსიცოცხლო მხარე.

ყარაყუმის არხის მშენებლობაში ფასდაუდებელი წვლილი შეუტანია ტრესტ □ყარაკუმვოდსტროის□მთავარ ინჟინერს კონსტანტინე წერეთელს, რის გამოც ამ რესპუბლიკაში საყოველთაო სიყვარული და პატივისცემა დაუმსახურებია.

კონსტანტინე წერეთლის შესახებ რას არ ყვებოდნენ ადგილობრივები, მათი გადმოცემები ლეგენდებს ჰგავდა, მაღალი ზნეობა, მაღალი ინტელექტი, ადამიანებთან მუშაობის და დამოკიდებულების მაღალი კულტურა და დახმარების უანგარო უნარი. ყველაფერი ეს გასაგები იყო, მაგრამ გაკვირვებას იწვევდა ზოგიერთი მონათხრობი.

მრავალთა გამოკითხვის შემდეგ ერთი □ლეგენდის □ნამდვილობა ამოვხსენი.

ყარაყუმის არხის ერთ გრძელ უბანზე წყლის დინება მნიშვნელოვნად შემცირებულა, რის გამოც არხის ფსკერზე ნატანები დიდი სისწრაფით ილექებოდა და წყლის სველი პერიმეტრი მაღლა იწევდა. ფსკერის გაწმენდა ძალიან რთული და ძვირადღირებული ყოფილა. მიუხედავად გამწმენდი სამსახურის თავდადებული შრომისა, ერთ დღეს წყალმა ნაპირი გაანგრია და სანამ გარღვეულ ნაპირს გაამაგრებდნენ, დაიკარგა დიდი ოდენობით ძვირადღირებული წყალი.

□ავარიის□შემსწავლელმა საკავშირო კომისიამ გამოიანგარიშა რა ქვიშაში გაუჩინარებული წყლის რაოდენობა, სისხლის სამართლის საქმე აღძრა ექსპლოატაციის სამსახურის ხელმძღვანელების, რაიკომის მდივნების, რესპუბლიკის მრავალი ხელმძღვანელის წინააღმდეგ. კონსტანტინე ევგენის ძე წერეთელი, რომელსაც ამ უბანზე არაფერი არ ესაქმებოდა, თავისი ინიციატივით ჩავიდა ადგილზე და მრავალთვიანი მუშაობის შემდეგ საკავშირო კომისიას წარუდგინა დასკვნა, რომლის საფუძველზე ყველას მიმართ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის საქმე შეწყდა.

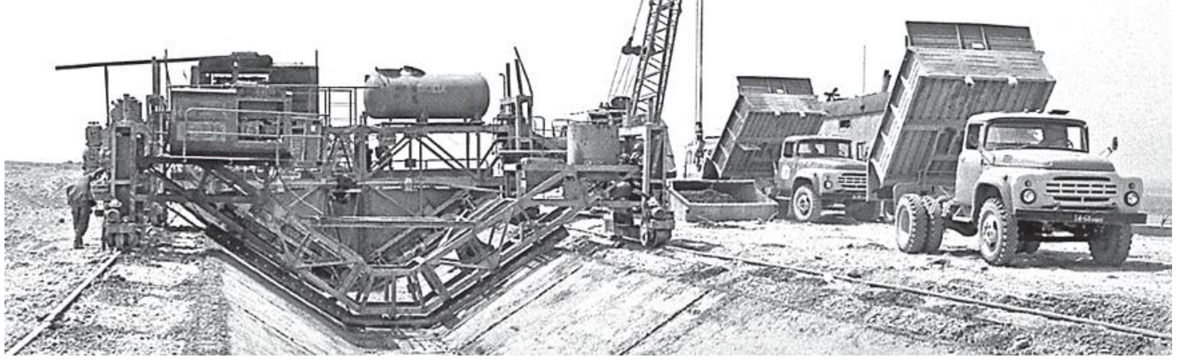

კონსტანტინე წერეთელმა დაადგინა, რომ ნაპირის გადმოხეთქვის გამო მიიღო რა წყალმა მაღალი სიჩქარე, მთლიანად გაათავისუფლა არხის ფსკერი დაგროვილი ნატანებისა და წყალმცენარეებისაგან.

ნაპირის აღდგენის შემდეგ წყალმა არხში განსაზღვრული სიჩქარით დაიწყო დინება, რის გამოც ნატანები იმ ოდენობით აღარ ილექებოდა და ძვირადღირებული გამწმენდითი სამუშაოების ჩატარება იმ ინტენსიობით საჭირო აღარ იყო.

დაზოგილმა ფულადმა სახსრებმა მნიშვნელოვნად გადააჭარბა დაღვრილი წყლის ღირებულებას, რაც საფუძვლად დაედო სისხლის სამართლის საქმის შეწყვეტას. ადვილი წარმოსადგენია ის აღტაცება და მადლიერების გრძნობა, რაც რესპუბლიკის მოსახლეობაში გამოიწვევდა კონსტანტინე წერეთლის მიერ ჩატარებული გამოკვლევა.

□მურგაბვოდსტროიში“ მუშაობისას ძალიან მინდოდა ჩავსულვიყავი ტრესტში და უბრალოდ მიმელოცა ქართველი კაცისათვის ის დიდი ავტორიტეტი და სიყვარული, რაც მას ჰქონდა ხალხში, მაგრამ ამის საშუალება არ მომეცა; რამდენიმე თვეში გამიწვიეს საბჭოთა არმიის რიგებში. დემობილიზაციის შემდეგ, საქართველოში ვცდილობდი ვინმე მომეძებნა კონსტანტინე წერეთლის ნათესავი ან მეგობარი, რომ მეტი შემეტყო მის შესახებ, მაგრამ ვერავინ ვნახე. მხოლოდ ქართულ საბჭოთა ენციკლოპედიაში არის ჩანაწერი, რომ ქართველი საბჭოთა ჰიდრომშენებელი, ლენინური პრემიის ლაურეატი, თურქმენეთის სსრ-ის დამსახურებული მშენებელი, დაბადებული სოფ. პერევისაში (ჭიათურის საქალაქო საბჭო) 1909 წელს. 1929 წელს დაუმთავრებია ს.პ.ი და გარდაცვალებამდე მუშაობდა სხვადასხვა თანამდებობაზე თურქმენეთის სსრ-ში. გარდაიცვალა 1973 წელს. დაკრძალული ყოფილა მოსკოვში.

თურქმენეთის სსრ-ში მუშაობისას ადრეულ წლებში იყო ყარაყუმის უდაბნოს მიმოკვლევის კომპლექსური რაზმის უფროსი, ამავე უდაბნოს გაწყლოვანებისა და ათვისების კომპლექსური პარტიის ხელმძღვანელი. ე.ი. ყარაყუმის უდაბნოს ათვისებაში ბატონი კონსტანტინე იქნებოდა მთავარი პირი ტექნიკურ-ეკონომიკურ დასაბუთების საქმეში.

აი ასე, □გპის□მიერ გამოშვებული კადრების მიერ შენდებოდა არა მარტო ჰესები და სხვა სამდინარო ნაგებობები, არამედ უდაბნოების ათვისება და ნაყოფიერ ნიადაგად გარდაქმნა ხდებოდა.

საქართველოში თუ ვინმემ იცის კონსტანტინე წერეთლის შესახებ და დაგვიკავშირდებიან, ძალიან მადლიერი დავრჩებით. სამწუხაროდ, ფოტოც ვერსად ვიპოვნეთ!

ნუგზარ კობახიძე,

593 74 82 53

P.S. საბჭოთა კავშირის პერიოდში თურქმენეთში დიდი პოპულარობით სარგებლობდა ქართული მწვანე ჩაი, რომელიც ტყიბულის რეგიონში მოჰყავდათ. თურქმენეთში ქართული ჩაის შეტანით ავითვისებთ მთლიანად შუა აზიას. ამ მეტად მომგებიანი ექსპორტით იქნებ დაინტერესდეს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.

ნ.კ.

ევროპაში სიცხემ 2 მილიარდი ევროს ღირებულების მარცვლეული გაანადგურა!

ივნისში ევროპაში დაფიქსირებულმა ძლიერმა სიცხემ, წინასწარი შეფასებით, ევროპის მარცვლეულის მწარმოებელ ფერმერებს 2 მილიარდი ევროს ზარალი მიაყენა და 9 მილიონი ტონა მოსავალი გაანადგურა!.. ამან სურსათზე ფასების შესაძლო ზრდასთან დაკავშირებით შეშფოთება გამოიწვია.

ხორბლის, ქერის, სიმინდისა და შვრიის მოსავლის კლების შესახებ პროგნოზი ევროპის მარცვლეულისა და ზეთოვანი კულტურების სავაჭრო ასოციაციამ (Coceral) გაავრცელა.

მოსავლის 9 მილიონი ტონით შემცირება ნიშნავს, რომ ევროკავშირის 27 წევრი ქვეყანა და გაერთიანებული სამეფო 2018 წლის შემდეგ ყველაზე მცირე მოსავალს მიიღებენ. ეს დანაკარგი აღემატება ავსტრიის, ირლანდიისა და ნიდერლანდების ერთობლივად პროგნოზირებულ მარცვლეულის მთლიან გამოშვებას.

Coceral-მა მოსავლის დანაკარგები დასავლეთ ევროპაში ისტორიულად ყველაზე ცხელ ივნისს დაუკავშირა. სიცხემ სიმინდი დამტვერვის გადამწყვეტ პერიოდში დააზიანა, ხოლო ხორბალი – ე.წ. **„მარცვლის შევსების“** ფაზაში, როდესაც კულტურებს ტენიანობა სჭირდებათ, რაც მოსავლიანობის ფორმირების უმნიშვნელოვანესი ეტაპია.

არსებულ ფასებზე დაყრდნობით, ანალიტიკურმა ცენტრმა **Energy and Climate Intelligence Unit (ECIU)** დაკარგული მარცვლეულის ღირებულება დაახლოებით 2 მილიარდ ევროდ შეაფასა. თუმცა, ეს მაჩვენებელი არ მოიცავს სიცხის ტალღით გამოწვეულ სხვა ფართო ზარალს, როგორიცაა ბოსტნეული კულტურებისა და მეცხოველეობის დანაკარგები.

„ეს სერიოზულ ფინანსურ დარტყმას მიაყენებს ფერმერებს, შეამცირებს მათ შემოსავალს და ამავდროულად, საფრთხეს შეუქმნის ევროპის სასურსათო უსაფრთხოებას. გაერთიანებულ სამეფოში ამ ათწლეულში უკვე დაფიქსირდა ისტორიაში ხუთი ყველაზე ცუდი მოსავლიდან სამი შემთხვევა, ბოლოდროინდელი სიცხეები კი ბრიტანელ ფერმერებს კვლავ მძიმე ზარალად დაუჯდებათ“, – განაცხადა ECIU-ის მიწის, სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ანალიტიკოსმა **ტომ ლანკასტერმა.**

მარცვლეულის წარმოების შემცირებას **საფრანგეთშიც ელიან, სადაც, სავარაუდოდ, 3.4 მილიონი ტონა სიმინდი განადგურდა, ხოლო ზარალის საერთო ღირებულება 891 მილიონ ევროს მიაღწევს. მარცვლეულის მომდევნო ყველაზე დიდი დანაკარგი მოსალოდნელია უნგრეთსა (2.4 მილიონი ტონა) და ესპანეთში (1.4 მილიონი ტონა).**

ივნისის სიცხის ტალღისა და მშრალი გაზაფხულის შემდეგ, ბრიტანელი ფერმერები ქვეყნის დიდ ნაწილში გვალვიან პირობებზე მიუთითებენ. ეს პრობლემა ყველაზე მწვავედ აღმოსავლეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთ ინგლისის ნაწილებში იგრძნობა.

სოფლის მეურნეობისა და მებაღეობის განვითარების საბჭოს (AHDB) განცხადებით, ბრიტანეთში მოსავლის საბოლოო მაჩვენებელი გაურკვეველია, რადგან ცხელი და მშრალი ამინდის გამო ბევრ ფერმერს მოსავლის აღების ვადების გადმოწევა მოუწია.

მოსალოდნელია, რომ მოსავლის დანაკარგი ევროპას მარცვლეულის იმპორტზე უფრო მეტად დამოკიდებულს გახდის, რაც გლობალურ საბირჟო ფასებს გაზრდის. **თუმცა, ამაზე გავლენას მოახდენს სამხრეთ ნახევარსფეროს მოსავლის აღებაც 2026 წლის ბოლოსა და 2027 წლის დასაწყისში.**

ევროპული მარცვლეულის წარმოების შემცირება ემთხვევა მსოფლიო ბაზარზე მიწოდების შეზღუდვასაც, ვინაიდან აშშ-ის სამხრეთ და დასავლეთ ნაწილებშიც ძლიერი გვალვაა, რაც გავლენას ახდენს როგორც მარცვლეულის, ისე ხორცის წარმოებაზე.

საქართველოს რესპუბლიკა

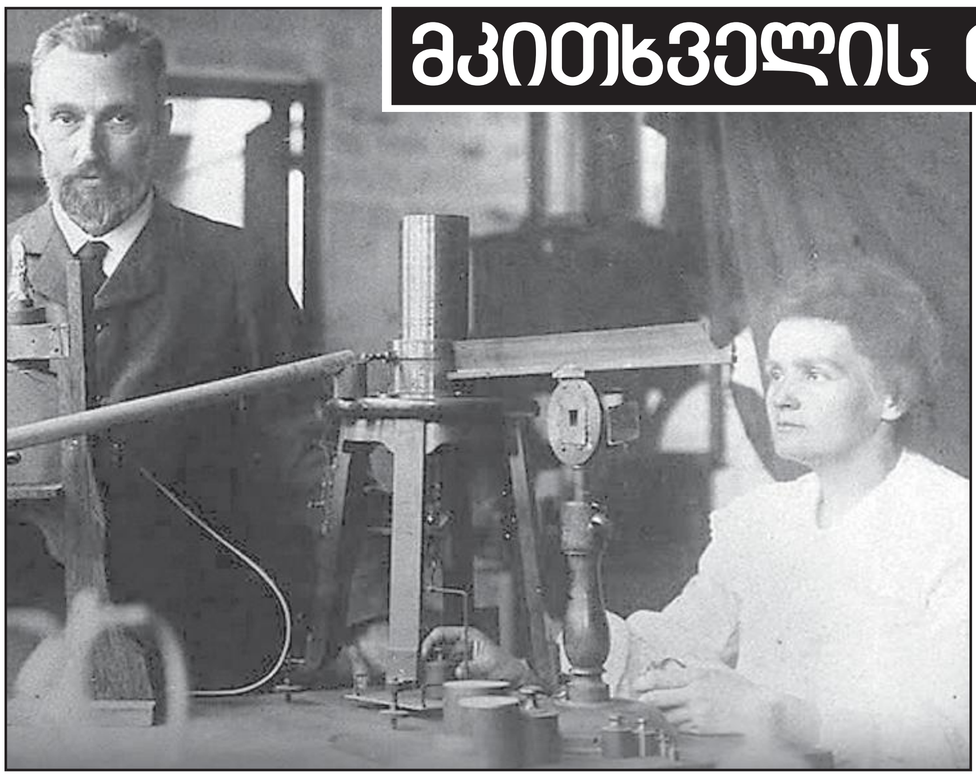

120 წლის შემდეგაც კი მარი კიურის ჩანაწერი წიგნაკები საშიშია!

გამოჩენილი მეცნიერის, მარი კიურის ჩანაწერი წიგნაკები, რომლებშიც იგი რადიუმის აღმოჩენის ექსპერიმენტებს აღწერდა, დღემდე რადიოაქტიურია.

როგორც Scienceblog წერს, მათი შექმნიდან 100 წელზე მეტი ხნის შემდეგაც კი, ეს დოკუმენტები საფრანგეთის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, ტყვიის კონტეინერებში ინახება. მკვლევრებს მათთან მუშაობა მხოლოდ დამცავი კოსტიუმებით შეუძლიათ, მას შემდეგ, რაც ხელს მოაწერენ სპეციალურ განცხადებას.

მიზეზი ის არის, რომ XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისში მარი კიურიმ და მისმა მეუღლემ პიერ კიურიმ, არ იცოდნენ იონიზებადი გამოსხივების საფრთხის შესახებ და მუდმივი კონტაქტი ჰქონდათ რადიოაქტიურ მასალებთან. სტატიაში აღნიშნულია, რომ 1898-დან 1902 წლამდე წყვილმა დაახლოებით 8 ტონა ურანის მადანი გადაამუშავა, რათა სულ რაღაც ერთი მეათედი გრამი რადიუმის ქლორიდი მიეღოთ. ამისთვის ისინი თითქმის 4 წლის განმავლობაში ხელით ფქვავდნენ, ადუღებდნენ და მრავალჯერ წმენდდნენ მადანს ძველ ფარდულში, რომელსაც სახურავიდან წყალი ჩადიოდა და რომელიც მათ ლაბორატორიის მაგივრობას უწევდა.

მარი კიური მოგვიანებით იხსენებდა, რომ ყოველდღე საათობით ურევდა მდუღარე მასას მძიმე რკინის ღეროთი და საღამოსთვის სრულიად გამოფიტული იყო. მიღებული რადიუმი იმდენად უჩვეულო აღმოჩნდა, რომ მეცნიერების ისტორიაში ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს აღმოჩენად იქცა. ნივთიერება სიბნელეში ანათებდა, გამოსცემდა სითბოს ენერგიის გარეგანი წყაროს გარეშე და მეცნიერებს საშუალება მისცა, უფრო ღრმად ჩასწვდომოდნენ რადიოაქტიურობის ბუნებას.

თუმცა, მეუღლეებმა ჯერ კიდევ არ იცოდნენ, რამდენად საშიში იყო ამ ელემენტთან მუდმივი მუშაობა. მათ რადიუმის ნიმუშები ჯიბით დაჰქონდათ, სახლში ინახავდნენ და საღამოობით სინჯარების ნაზი, მოცისფრო ნათებით ტკბებოდნენ. დღეს ცნობილია, რომ რადიუმ-226-ის ნახევრადდაშლის პერიოდი დაახლოებით 1600 წელია. ეს ნიშნავს, რომ იმ საგნების რადიოაქტიურობა, რომლებთანაც მარი კიური მუშაობდა, მხოლოდ ოდნავ შემცირდა და საუკუნეზე მეტი ხნის შემდეგაც კი საგრძნობი რჩება. ამიტომ, რადიოაქტიურია არა მხოლოდ მეცნიერის ლაბორატორიული ჩანაწერები, არამედ მისი ზოგიერთი პირადი ნივთიც – ავეჯი, კულინარიული წიგნები და საყოფაცხოვრებო ნივთები, რომლებიც პარიზში, კიურის მუზეუმში ინახება. ასევე ვრცელდებოდა ინფორმაცია, რომ რადიაციული უსაფრთხოების სპეციალისტებმა რადიოაქტიური დაბინძურების კვალს პარიზის იმ შენობებშიც მიაგნეს, სადაც მეუღლეები მუშაობდნენ.

რადიაციის ხანგრძლივმა ზემოქმედებამ სერიოზული კვალი დაატყო ოჯახის ჯანმრთელობას. მარი კიური 1934 წელს, 66 წლის ასაკში, აპლასტიური ანემიით გარდაიცვალა – დაავადებით, რომელსაც დღეს ქრონიკულ დასხივებას უკავშირებენ. მისი ქალიშვილი, ირენ ჟოლიო-კიური, რომელმაც ასევე რადიოაქტიურობის შესწავლას მიუძღვნა ცხოვრება, ლეიკემიით გარდაიცვალა.

თვით მარი კიურის ნეშტიც კი რადიოაქტიურია. როდესაც 1995 წელს მეცნიერის ნეშტი პარიზის პანთეონში გადაასვენეს (სადაც ის გახდა პირველი ქალი, ვისაც ეს პატივი საკუთარი დამსახურების გამო ხვდა წილად), მისი კუბო დამატებით ტყვიის გარსით დააზღვიეს.

საკუთარი ჯანმრთელობისთვის უდიდესი რისკის მიუხედავად, მარი და პიერ კიურების აღმოჩენამ შეცვალა მეცნიერების ისტორია. სწორედ რადიუმმა მისცა საშუალება ერნესტ რეზერფორდს, გამოეკვლია ალფა, ბეტა და გამა გამოსხივების ბუნება, ბიძგი მისცა ბირთვული ფიზიკის განვითარებას და საფუძვლად დაედო კიბოს სხივური თერაპიის პირველ მეთოდებს. ამასთანავე, მეუღლეებმა კიურებმა შეგნებულად თქვეს უარი რადიუმის მიღების ტექნოლოგიის დაპატენტებაზე. მარი კიური მიიჩნევდა, რომ აღმოჩენა არა ცალკეულ ადამიანებს, არამედ მთელ მეცნიერებას უნდა ეკუთვნოდეს.

SOTHEBY□-ის აუქციონზე ტირანოზავრის ჩონჩხი რეკორდულ ფასად გაიყიდა

ტირანოზავრ □გასის□ჩონჩხი Sotheby□-ის აუქციონზე რეკორდულ ფასად – 50,1 მილიონ დოლარად გაიყიდა და აუქციონების ისტორიაში ყველაზე ძვირადღირებული ასეთი ლოტი გახდა.

ნამარხის სიგრძე დაახლოებით **12 მეტრს შეადგენს. ის დღემდე აღმოჩენილ ტირანოზავრ რექსებს შორის ყველაზე დიდი და სრული ჩონჩხია. გასს შენარჩუნებული აქვს თავის ქალა და ძვლების დაახლოებით 82%, მათ შორის 6 კბილი.**

მეტსახელი □გასი□მას იმ რანჩოს მფლობელის (გას ლიკის) პატივსაცემად დაარქვეს, სადაც ჩონჩხი იპოვეს. გათხრები 2021-დან 2023 წლამდე სამხრეთ დაკოტაში მიმდინარეობდა.

2026 წლის მსოფლიოს საუკეთესო ქალაქების ათეული

მსოფლიოში წლიდან წლამდე ბევრი რამ იცვლება, მაგრამ ერთი რამ მუდმივი რჩება: როცა საქმე საცხოვრებლად საუკეთესო ქალაქის დასახელებას ეხება, პირველი ადგილისთვის თითქმის ყოველთვის ვენა და კოპენჰაგენი იბრძვიან. წელს ეს დაძაბული შერკინება დანიის დედაქალაქის გამარჯვებით დასრულდა.

მესამე ადგილი ამ მხრივ ავსტრალიის ქალაქმა **მელბურნმა** დაიკავა, რომელიც გასული წლის შემდეგ, ჩამონათვალში ერთი პოზიციით დაწინაურდა. მეოთხე და მეხუთე პოზიციებს **სიდნეი** და **ციურიხი** ინაწილებენ. რაც შეეხება ათეულის სხვა წევრებს მათი, სია ასე გამოიყურება: **ოსაკა, ადელაიდა, ვანკუვერი** და **ტოკიო.**

ბრიტანელმა კვლევითმა მედია-ორგანიზაციამ 173 ქალაქი შეისწავლა. საცხოვრებლად საუკეთესო ქალაქების სიას ისინი ისეთ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით ადგენენ, როგორებიცაა: **სტაბილურობა, ინფრასტრუქტურა, განათლება, ჯანდაცვა, ცხოვრების ხარისხი, ეკონომიკა, სამუშაო პირობები, ადამიანის უფლებები და თავისუფლება. სპეციალისტები თითოეულ მათგანს ოფიციალური ინფორმაციისა და სტატისტიკის შესაბამისად აფასებენ. შემდეგ კი ქულას ანიჭებენ.**

მეცნიერებმა ბოლოს და ბოლოს ამოხსნეს, როგორ მოკლა ტბამ ერთ ღამეში 1800 ადამიანი

1986 წლის აგვისტოში კამერუნის ჩრდილოეთში მოხდა XX საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე იდუმალი კატასტროფა, ნიოსის ტბასთან ერთ ღამეში დაახლოებით 1800 ადამიანი და ათასობით ცხოველი დაიღუპა, – წერს IFLScience.

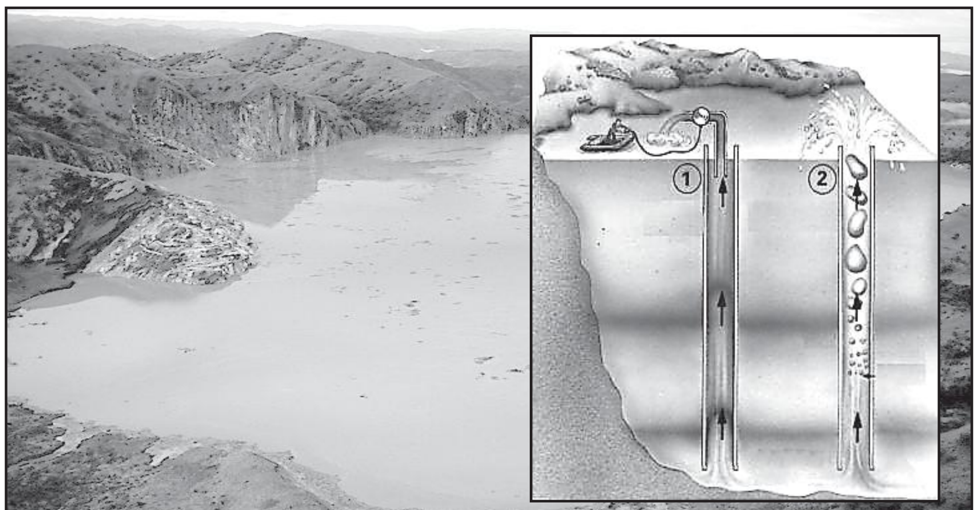

ისტორიის თანახმად, ტბის მახლობლად მცხოვრებმა სოფლის მოსახლეობამ ჩვეულებრივად დაიძინა, მაგრამ ვეღარ გაიღვიძა. დილით გადარჩენილებმა საშინელი სურათი იხილეს: სხეულები ეყარა ქუჩებში, სახლებში და საწოლებშიც კი, ყოველგვარი ძალადობის ნიშნების გარეშე.

თავდაპირველად ტრაგედიის მიზეზის ახსნა ვერ მოხერხდა. არ იყო აფეთქების, ხანძრის ან მოწამვლის კვალი. განიხილებოდა სხვადასხვა ვერსია □ უცნობი დაავადებიდან ქიმიურ თავდასხმამდე. მოგვიანებით გამოძიებაში ჩაერთნენ საერთაშორისო ექსპერტები, მათ შორის აშშ-ის გეოლოგიური სამსახურის სპეციალისტები. თავიდან ეჭვობდნენ ვულკანის ამოფრქვევას, მაგრამ ამის დამადასტურებელი მტკიცებულება ვერ იპოვეს.

მიზეზი დადგინდა მას შემდეგ, რაც შეისწავლეს მსგავსი ინციდენტი მონუნის ტბაზე, სადაც ადრე ათობით ადამიანი დაიღუპა.

აღმოჩნდა, რომ ტბის ფსკერზე გროვდებოდა ნახშირორჟანგი, რომელიც დედამიწის წიაღიდან ჟონავდა. გარკვეულ პირობებში ის მოულოდნელად ამოდიოდა ზედაპირზე მკვრივი ღრუბლის სახით.

ეს გაზი, რომელიც ჰაერზე მძიმეა, დაბლობებში ეშვებოდა და ჟანგბადს ანაცვლებდა, ფაქტობრივად, ადამიანებსა და ცხოველებს ძილში ახრჩობდა.

მეცნიერებმა დაასკვნეს, რომ თუნდაც მცირე ზემოქმედებას, მეწყერს, ქარს ან წყალქვეშა პროცესს შეეძლო გამოეწვია ჯაჭვური რეაქცია, რაც უზარმაზარი რაოდენობის გაზის გამოყოფას იწვევდა.

მსგავს ტბებს □ფეთქებადსაშიშს□უწოდებენ, რადგან მათ შეუძლიათ წლების განმავლობაში დააგროვონ გაზი და შემდეგ მოულოდნელად □აფეთქდნენ□გაფრთხილების გარეშე. კატასტროფის განმეორების თავიდან ასაცილებლად, 2001 წელს ტბაში დაამონტაჟეს სპეციალური მილები, რომლებსაც ნელ-ნელა გამოჰყავს გაზი სიღრმიდან ზედაპირზე.

დღეს ნიოსის ტბაზე გაზის დონე კონტროლდება და ახალი ტრაგედიის რისკი მნიშვნელოვნად შემცირებულია.

ეს მოვლენა უნიკალური შეხსენებაა იმისა, რომ გარეგნულად მშვიდი ბუნებრივი ობიექტებიც კი შეიძლება სასიკვდილო საფრთხეს მალავდეს.

„პრაიმტაიმი“

ოქროს ტბაზე – 35 წლის შემდეგ

ფოთში, □ოქროს ტბაზე□ევროპისა და აფრიკის წყალსათხილამურო სპორტის ღია ჩემპიონატი საზეიმოდ გაიხსნა.

გახსნის ცერემონიაში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს თავდაცვის ძალების ავიაციისა და საჰაერო თავდაცვის სარდლობის კუთვნილმა UH-1H □ბროკეზის□ტიპის ორმა შვეულმფრენმა. ერთმა საქართველოს სახელმწიფო დროშით გადაიფრინა, მეორემ კი მცურავ საშუალებებთან ერთად შეასრულა მანევრი.

ჩემპიონატში 20 ქვეყნის 120- მდე სპორტსმენი მონაწილეობს.

ჩემპიონატის მხარდამჭერები არიან საქართველოს სპორტის სამინისტრო და ფოთის მუნიციპალიტეტი, ტურნირის ორგანიზატორები კი – საქართველოს წყალსათხილამურო სპორტის ეროვნული ფედერაცია და ფოთის ტბის კლუბი. ღონისძიება საერთაშორისო ფედერაციის (IWWF) პატრონაჟით მიმდინარეობს. შეჯიბრებები იმართება წყალსათხილამურო სპორტის სამ ძირითად დისციპლინაში: სლალომში, ფიგურებსა და ტრამპლინიდან ხტომაში.

ფოთს წყალსათხილამურო სპორტთან განსაკუთრებული ისტორიული კავშირი აქვს: 1991 წელს სწორედ აქ გაიმართა საქართველოში პირველი ევროპის ჩემპიონატი ამ სპორტის სახეობაში და წელს ამ ისტორიული მოვლენის საიუბილეო – 35-ე წელი აღინიშნება.

ვსწავლობთ და ვსწავლობთ

სიდნეიში გამართულ წყალბურთის მსოფლიოს თასზე საქართველოს ნაკრები მეორე მატჩში მონტენეგროსთან 16:18 დამარცხდა და მე-7 ადგილისთვის იბრძოლა, სადაც მისი მეტოქე ხორვატეთის ნაკრები იყო.

საქართველოს ნაკრებმა მონტენეგროს წინააღმდეგ მხოლოდ ბოლო, მეოთხე პერიოდი მოიგო 5:4, დანარჩენ სამ პერიოდში კი მინიმალური სხვაობებით დამარცხდა (2:3, 5:6, 4:5).

ჩვენმა გუნდმა ტურნირზე პირველი შეხვედრა იტალიის წინააღმდეგ ჩაატარა, რომელიც 12:18 დათმო (4:2, 3:3, 6:3, 5:4).

2026 წლის მსოფლიო თასის ფინალურ ეტაპზე მსოფლიოს რვა უძლიერესი ეროვნული ნაკრები თამაშობდა: საქართველოს, საბერძნეთის, ხორვატეთის, იტალიის, მონტენეგროს, ესპანეთის, უნგრეთისა და მასპინძელი ავსტრალიის გუნდები. საქართველომ ტურნირზე მონაწილეობის უფლება შესარჩევ ეტაპზე წარმატებული გამოსვლის შედეგად მოიპოვა. ხორვატეთისა და საქართველოს ნაკრებების მატჩი ბალკანელებმა 18:12 მოიგეს.

ფეხბურთი – უსაზღვრებოდ

სპორტული პრესის საერთაშორისო ასოციაციამ და ფეხბურთის ისტორიისა და სტატისტიკის საერთაშორისო ფედერაციამ ლეო მესი წლევანდელი მუნდიალის საუკეთესო მოთამაშედ დიდი უპირატესობით დაასახელეს.

ჩვენი კოლეგების გამოკითხვაში 121 ქვეყნის 472 რეპორტიორი მონაწილეობდა და მათ რჩეულთა ასეთი ათეული გამოავლინეს: მესი, მბაპე, ბელინგემი, ჰოლანდი, იამალი, ფიფას ნებიერა როდრი, ვოზინია, კეინი, ოიარსაბალი და ოლისე.

რაც შეეხება ფედერაციის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას, განმარტებაში ვკითხულობთ: „ეს გახლავთ უმაღლესი ინდივიდუალური ჯილდო და სიამაყით ვაცხადებთ, რომ მას ტურნირის ყველაზე გამორჩენილ ფეხბურთელს ვანიჭებთ. აღნიშნული პრიზის მფლობელი ჩვენი ორგანიზაციის ეფექტიანობის საერთო ინდექსის საფუძველზე განისაზღვრება. ესაა მონაცემებზე დაფუძნებული მკაცრი მეთოდოლოგია, რომელიც მუნდიალზე მოთამაშის შეფასებებს, გოლებს, ასისტებსა და პლეი-ოფების შედეგებზე მოხდენილ გავლენას ითვალისწინებს. ასე რომ, წლევანდელ ფორუმზე დაფიქსირებული თითოეული გამოსვლის ამომწურავი ანალიზის შემდეგ გამოტანილი ვერდიქტის უტყუარობა ცალსახაა!

აღნიშნული აღიარების მიღმა არსებული ციფრები ნებისმიერი საზომით, უბრალოდ, წარმოუდგენელია: მესიმ რვავე მატჩში მიიღო მონაწილეობა და უმაღლეს დონეზე მინდორზე 626 წუთი გაატარა. ასეთი სოლიდური დროის განმავლობაში ფინალისტი გუნდის 39 წლის კაპიტანმა 12 შედეგიან ეპიზოდში (8 გოლი და 4 ასისტი) უშუალო მონაწილეობით ტურნირის თითოეულ ეტაპზე არგენტინის ნაკრების ბედი განსაზღვრა.

7 შეხვედრაში მისი საშუალო რეიტინგი 8,33 იყო, რაც არა ცალკეული ბრწყინვალე მატჩის, არამედ ჯგუფური რაუნდის დასაწყისიდან დასკვნითი შეხვედრების საფინალო სასტვენამდე ნაჩვენები სტაბილური ოსტატობის მაჩვენებელია. სწორედ წნეხის ქვეშ გამოვლენილი ეს სტაბილურობა, რომელიც ჩვენი ფედერაციის კრიტერიუმთა სისტემით რაოდენობრივად შეფასდა, განასხვავებს ჯილდოს ღირსეულ მფლობელს უბრალოდ გამოჩენილი მოთამაშისგან.

პლეი-ოფის თითოეულ ეტაპზე მესის წვლილი არგენტინის წინსვლის განუყოფელი ნაწილი იყო, ხოლო მისი ჯამური ინდექსური მაჩვენებელი ყველა კონკურენტის შედეგზე მაღალი აღმოჩნდა. ასე რომ, ლეო საუკეთესოა არა ვინმეს მოსაზრებით, არამედ სტატისტიკით და სანდო ფაქტებით!“

* * *

უკანასკნელად სტადიონზე 2 წლის წინათ ვიყავი, როცა ევრო – 2024-ზე ტრიუმფალური დებიუტიდან მალევე „მიხეილ მესხზე“ ჩეხებს შავი დღე გავუთენეთ წლევანდელი მუნდიალის შესარჩევ რაუნდში – 4:1. ცნობისთვის – მიზეზთა გამო დასწრების მხრივ მანამდეც დიდი ვაკუუმი მქონდა და კოლეგები ხშირად უპასუხოდ მეკითხებოდნენ გაჭიანურებული შატალოს მიზეზს – ნუთუ სპორტის საყვარელი სახეობის ქართულ ვარიანტზე გული საბოლოოდ აიყარეო?

ფრჩხილებს არც ამჯერად გავხსნი, მაგრამ გეტყვით, რომ პირველად ვინანე, კონფერენს ლიგაზე თბილისის დინამოსა და ვილნიუსის ჟალგირისის შეხვედრას მხოლოდ ტელერეპორტაჟით რომ შევავლე თვალი.

დინამო – ჟალგირისი 3:0
გოლები: კურდიჩი, სანტოსი, უგრეხელიძე.

უპირველესად, სასიამოვნოდ გამაოცა იმ ტაქტიკურად გამართულმა თამაშმა, როგორითაც **თემურ ქეცბაიას** მიერ სულ რამდენიმე თვეში გაწვრთნილმა მასპინძლებმა ნახევარ საათში დააშამათეს ბალტიისპირელები, თანაც უპირატესად ისეთი მრისხანე იარაღის ჩინებულად რეალიზებით, როგორიცაა სტანდარტული მდგომარეობები (კუთხური და ორჯერ – საჯარიმო), მაგრამ როგორც ყველა სპექტაკლს, ვაკეში გაჩაღებულ უთანასწორო ბრძოლასაც განსაკუთრებული ხიბლი ძირითადი შემადგენლობის წევრობით თავიდანვე ნდობაგამოცხადებულმა **თორნიკე კვარაცხელიამ** შესძინა.

ალბათ, ბევრი გადაჭარბებულ შეფასებასა და ერთხელ ნახვით მონუსხვაში ჩამითვლის, მაგრამ მაინც ვიტყვი – თურმე, მთლად უსაფუძვლო არ ყოფილა საქმეში ჩახედულთა გამოთქმული თამამი აზრი – 16 წლის უმცროსი კვარა ტალანტით ხვიჩას არ ჩამოუვარდებაო. მე კი დავუმატებ – დრიბლინგითაც.

გეთანხმებით – თვით ოქროს ბურთის მოპოვების კანდიდატთან ასეთი შედარებაც კი მრავლისმთქმელია, მაგრამ ვიმედოვნებთ, ქართული ფეხბურთის ამომავალ ვარსკვლავს დათვურ სამსახურს არ გაუწევს.

აქვე იმ საღამოს კონტრასტიც: დილა (გორი) – აპოლონი (კვიპროსი) 0:4(!).

რაც მთავარია, ვიბრძოლეთ...

საქართველოს ეროვნული საკალათბურთო ნაკრების კანდიდატთა გუნდმა ჩინეთში მიმდინარე □სოლიდარობის თასზე□მეორე ამხანაგური მატჩი გამართა.

მარკო ესპოზიტოს გაწვრთნილი გუნდი ამჯერად ტურნირის მასპინძელ ჩინეთის ეროვნულ ნაკრებს დაუპირისპირდა. შეგახსენებთ, რომ ტურნირის სადებიუტო შეხვედრაში ჩინეთმა კამერუნის ნაკრები 31 ქულის სხვაობით გაანადგურა, ხოლო ქართველებმა მონტენეგროს 13 ქულით აჯობეს.

ჩინეთისა და საქართველოს მატჩი თითქმის მთელი შეხვედრის განმავლობაში გარდამავალი უპირატესობითა და თანაბარ ორთაბრძოლაში მიმდინარეობდა. მარკო ესპოზიტომ არც ამჯერად უღალატა თავის სტრატეგიას და მოედანზე 12-ვე კალათბურთელი გაიყვანა. მწვრთნელი აქტიური როტაციით ცვლიდა შემადგენლობას, რითაც მეტოქის თამაშის სპეციფიკასა და მოედანზე შექმნილ ვითარებას ერგებოდა. ქართველებმა ყურადღებიანი და აგრესიული დაცვის ხარჯზე შეძლეს ფავორიტად მიჩნეული მეტოქის შეჩერება.

პირველი პერიოდი საქართველოს ნაკრებმა 18:16 მოიგო. მეორე მეოთხედის დასრულებამდე ერთი წუთით ადრე ჩვენი გუნდი კვლავ ლიდერობდა, თუმცა ჩინელებმა ბოლო წამებზე სწრაფი გარღვევებითა და პიკ-ენ-როლების ეფექტური დაგვირგვინებით შეძლეს წინ გაჭრა და დიდ შესვენებაზე 4-ქულიანი უპირატესობით გასვლა □ 46:42. მესამე პერიოდში მასპინძლებმა უკანახაზელების სწრაფი რეიდებით ჩვენი დაცვის დაქსაქსვა შეძლეს, ეფექტური კომბინაციები გაათამაშეს და ხელჩასაჭიდ ლიდერობას მიაღწიეს □ 63:52.

გადამწყვეტ, მეოთხე პერიოდში ქართველებმა თამაში საგრძნობლად გამოასწორეს. ბექა ბექაურის, ვილი ისიანის, ლუკა მაზიაშვილის, ნიკოლოზ გაფრინდაშვილისა და თანაგუნდელების შედეგიანი თამაშის წყალობით, ჩამორჩენა 4 ქულამდე შემცირდა და მოგების რეალური შანსიც გაჩნდა. თუმცა, მატჩის დასრულებამდე ოთხი წუთით ადრე ჩინელებმა მაქსიმალური მობილიზება გამოავლინეს და საბოლოოდ გამარჯვება 11 ქულის სხვაობით □ 74:63 მოიპოვეს.

სათამაშო დრო ნაკრებში ისევ მეტ-ნაკლებად თანაბრად განაწილდა და გუნდს გამოკვეთილი ერთი ლიდერი არ ჰყოლია. შედეგიანობის მხრივ ჩვენს შემადგენლობაში საუკეთესო ლუკა მაზიაშვილი გახლდათ, რომელმაც 26 წუთში 15 ქულა, 6 პასი და 5 მოხსნა მოაგროვა. 13 ქულითა და 6 მოხსნით გამოირჩეოდა ბექა ბექაური, ხოლო ნიკოლოზ გაფრინდაშვილმა და ლევან გოგიჩაიშვილმა გუნდს 8-8 ქულა შესძინეს. სწორედ ასეთი გუნდური თამაშითა და მედგარი დაცვით მოახერხა საქართველოს ნაკრებმა, რომ ჩინეთის ძლიერ ნაკრებთან, დაახლოებით 8 000 მაყურებლის თვალწინ, ღირსეულად ეთამაშა.

საქართველოს ნაკრებმა გუშინ დაისვენა, ხოლო დღეს □სოლიდარობის თასზე□ბოლო მატჩს გამართავს მონტენეგროს ეროვნულ ნაკრებთან, რომელიც, როგორც იცით, ტურნირის პირველ შეხვედრაში უკვე დაამარცხა.

აქვე მნიშვნელოვანი სიახლეც: **თორნიკე შენგელია** კარიერას დუბაიში გააგრძელებს ისევ ხავი პასკუალის თავკაცობით.

გია პლატონიშვილი

შპს „სკაიფორტის“ ყოფილი და მოქმედი დირექტორები დააკავეს!

მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ქონების მოტყუებით დაუფლების, სხვისი ქონების მართლსაწინააღმდეგო მითვისებისა და დაყადაღებული ქონებით უკანონო სარგებლობის ბრალდებით ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურმა შპს □სკაიფორტის□ყოფილი და მოქმედი დირექტორები დააკავა.

დანაშაულები სასჯელის სახით 7-დან 11 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

□სასამართლოს განჩინების საფუძველზე დაკავებულნი არიან შპს □სკაიფორტის□ყოფილი და მოქმედი დირექტორები □კ.კ. და კ.ა. კომპლექსურად ჩატარებული ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებებისა და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად დადგინდა, რომ ბრალდებულებმა სამსახურებრივი მდგომარეობის ბოროტად გამოყენებით განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ბინათმშენებლობის მონაწილეთა კუთვნილი თანხები მიითვისეს, მოტყუებით დაეუფლნენ სხვის ქონებას და უკანონოდ ისარგებლეს დაყადაღებული ქონებით.

საქმის მასალების თანახმად, ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერის 2016 წლის ბრძანებით, შპს □სკაიფორტს□ზარათაშვილის ქუჩა N139-ში მრავალბინიანი საცხოვრებელი სახლის მშენებლობის ნებართვა მიეცა, რომლის მოქმედების ვადა 2019 წლის თებერვლამდე იყო განსაზღვრული. კომპანიამ მშენებლობის მხოლოდ გარკვეული ეტაპები განახორციელა, თუმცა პროექტი ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვადაში დღემდე არ დასრულებულა.

გამოძიებით დადგინდა, რომ 91 მომავალ მესაკუთრეს სხვადასხვა კვადრატულობის საცხოვრებელი და კომერციული ფართები ჰქონდა შეძენილი, რისთვისაც მათ ჰქონდათ გადახდილი შესაბამისი თანხები. აღნიშნულის საფუძველზე, მათ კეთილსინდისიერად შეძენილი ფართები უნდა გადასცემოდათ, თუმცა კომპანიის ხელმძღვანელმა პირებმა მოქალაქეების მიერ გადახდილი თანხები მშენებლობის პროცესში მიზნობრივად არ გამოიყენეს და მართლსაწინააღმდეგოდ მიითვისეს. კერძოდ, მათ კორპუსის მშენებლობისთვის 91 მოქალაქისგან მიღებული 1 258 332 აშშ დოლარი და 411 897 ლარი მიითვისეს.

გარდა ამისა, გამოძიებით დადგინდა, რომ კომპანიის ხელმძღვანელმა პირებმა პროექტით გათვალისწინებული საცხოვრებელი და კომერციული ფართების სრულად რეალიზაციის შემდეგ დამატებითი მატერიალური სარგებლის მიღების მიზნით მოქალაქეები შეცდომაში შეიყვანეს და მათ არარსებული, საერთო ჯამში, 1 287 კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი და კომერციული ფართი (ე.წ. ჰაერი) მიჰყიდეს, რის შედეგადაც 15 მოქალაქისგან თაღლითურად დამატებით 430 000 აშშ დოლარს დაეუფლნენ.

საერთო ჯამში, ბრალდებულებმა მოქალაქეებს 1 688 374 აშშ დოლარისა და 411 897 ლარის ოდენობის ზიანი მიაყენეს. გამოძიება მიმდინარეობს მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ქონების მოტყუებით დაუფლების, სხვისი ქონების მართლსაწინააღმდეგო მითვისებისა და დაყადაღებული ქონებით უკანონო სარგებლობის ფაქტებზე, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე, 182-ე და 377-ე მუხლებით.

აღნიშნული დანაშაულები სასჯელის სახით 7-დან 11 წლამდე ვადით თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს□

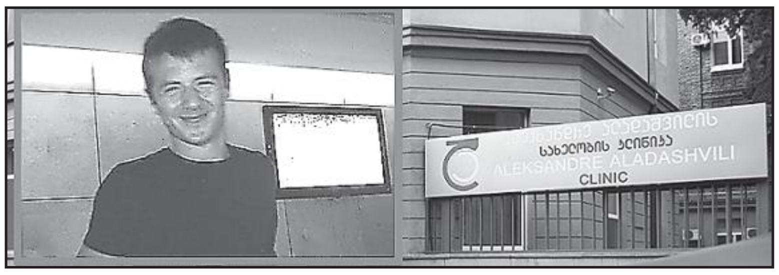

17 წლის ბიჭის მკვლელობის ბრალდებით დაკავებული ნიკა კაპანაძე ციხეში გადაიყვანეს

ვერაზე 17 წლის ბიჭის მკვლელობისა და 3 პირის დაჭრის ბრალდებით დაკავებული ნიკა კაპანაძე კლინიკიდან სასჯელაღსრულების დეპარტამენტში გადაიყვანეს. მას აღმკვეთი ღონისძიების სახით პატიმრობა შეეფარდა. პროცესი ალადაშვილის კლინიკაში გაიმართა.

ნიკა კაპანაძეს, დამამძიმებელ გარემოებებში ჩადენილ განზრახ მკვლელობას, განზრახ მკვლელობის მცდელობას, პოლიციელზე თავდასხმის მცდელობასა და ცეცხლსასროლი იარაღის მართლსაწინააღმდეგო ტარებას ედავებიან. მას ბრალის დადგენილებაც სამედიცინო დაწესებულებაში გააცნეს.

გამოძიების თანახმად, 22 ივლისს შანიძის ქუჩაზე, ღია საზოგადოებრივ სივრცეში, კაპანაძეს სიტყვიერი შელაპარაკება მოუვიდა ოთხ ახალგაზრდასთან, რომლებიც ავტომობილში ჩასხდნენ და ადგილიდან გარიდება სცადეს, რა დროსაც ბრალდებულმა მათი მიმართულებით რამდენჯერმე გაისროლა.

სიცოცხლისთვის შეუთავსებელი ჭრილობის შედეგად ერთ-ერთი მათგანი, ნიკოლოზ ღუნაშვილი სამედიცინო დაწესებულებაში გარდაიცვალა. კაპანაძე დაკავების დროს სამართალდამცველებს დაემუქრა და ცეცხლსასროლი იარაღით, მათი სიცოცხლის ხელყოფა სცადა. პროკურორის განცხადებით, ბრალდების მხარე ნიკა კაპანაძის მიმართ მაქსიმალურად მკაცრი იქნება.

„მსურს, ოჯახს გამოვუცხადო სამძიმარი ამ უმძიმესი ტრაგედიის გამო. შემიძლია, დარწმუნებით გითხრათ, რომ პროკურატურის პოზიცია ამ დანაშაულის ჩამდენი პირის მიმართ ყველა ასპექტში იქნება უმკაცრესი. სასამართლომ გაიზიარა ბრალდების მხარის პოზიცია, ბრალდებულის მხრიდან არსებობდა, როგორც ახალი დანაშაულის ჩადენის, ასევე მტკიცებულებათა განადგურებისა და მიმალვის საფრთხე და მის მიმართ გამოიყენა ყველაზე მკაცრი აღმკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა.

სისხლის სამართლის საქმეში ბრალდებულის ფსიქიკურ ჯანმრთელობასთან დაკავშირებით, ინფორმაცია ეყრდნობა მხოლოდ ბრალდებულის დედის ჩვენებას. სხვა რაიმე ოფიციალური დოკუმენტი, მათ შორის, სამედიცინო ისტორიით, ან დოკუმენტაციით ოფიციალურად არ დადასტურებულა, რომ ბრალდებულს, რაიმე სახის ფსიქიკური დაავადება გააჩნდა“, – განაცხადა პროკურორმა.

18000 კვ. მეტრი მიწა წყნეთში, 1 200 000 დოლარად!

საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის ანტიკორუფციული სააგენტოს თანამშრომლებმა, ქალაქ თბილისში, დიდი ოდენობით თაღლითობისა და ყალბი ოფიციალური დოკუმენტის გამოყენების ფაქტზე, ერთი პირი დააკავეს.

„გამოძიებით დადგინდა, რომ ბრალდებული ცდილობდა თაღლითურად გაესხვისებინა რამდენიმე მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების სხვისი კუთვნილი დიდი ოდენობით უძრავი ქონება □კერძოდ, წყნეთში მდებარე 18 000-ზე მეტი კვადრატული ფართობის მიწის ნაკვეთი.

ბრალდებული აღნიშნული ქონების გასხვისებას, უცხო ქვეყანაში დამზადებული ყალბი მინდობილობის გამოყენებით, მიმდინარე წლის 24 ივლისს, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში ცდილობდა. მიწის შეძენის მსურველთან წინასწარი შეთანხმებით, სხვის კუთვნილ უძრავ ქონებას ღირებულებაზე გაცილებით ნაკლებ ფასად □1 200 000 აშშ დოლარად ასხვისებდა,რა დროსაც ის ანტიკორუფციული სააგენტოს თანამშრომლებმა დააკავეს“, – აღნიშნულია სუს-ის განცხადებაში.

გამოძიება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის □ბ□ქვეპუნქტით და 362-ე მუხლის I ნაწილით მიმდინარეობს, რაც სასჯელის სახით ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას ვადით 6-დან 9 წლამდე.

აიყვანეს ინტერპოლის წითელი ცირკულარით ძებნილი ორი პირი

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის აჭარის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლებმა, ინტერპოლის წითელი ცირკულარით ძებნილი, უცხო ქვეყნის ორი მოქალაქე დააკავეს.

უწყების ცნობით, დაკავებულები, თურქეთის რესპუბლიკის სამართალდამცავი ორგანოების მოთხოვნის საფუძველზე, საერთაშორისო დონეზე იძებნებოდნენ.

□სამართალდამცველებმა, ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, ძებნილი პირები სხვადასხვა დროს ბათუმში დააკავეს.

ამჟამად, დაკავებულების მიმართ კანონით გათვალისწინებული საექსტრადიციო პროცედურები მიმდინარეობს□

ერთი პირისგან ამოიღეს 131 შეკვრა ნარკოტიკი

შინაგან საქმეთა სამინისტროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა-შენახვისა და რეალიზაციის ხელშეწყობის ბრალდებით, წარსულში მრავალჯერ ნასამართლევი პირი თბილისში დააკავეს.

სამართალდამცველებმა, ბრალდებულის პირადი და საცხოვრებელი ბინის ჩხრეკის შედეგად, ასევე, საგამოძიებო ექსპერიმენტის დროს მის მიერ მითითებული ადგილებიდან, ნივთმტკიცებად ამოიღეს სარეალიზაციოდ გამზადებული განსაკუთრებით დიდი ოდენობით – **131 შეკვრად დაფასოებული და 164 გრამი ნარკოტიკული საშუალება □მეთადონი□**

პოლიციის მიერ, ასევე, ამოღებულია ნარკოტიკული საშუალების დაფასოებისთვის საჭირო მასალები და სავარაუდოდ ნარკოტიკების რეალიზაციის შედეგად მიღებული ფული. გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 260-ე და 260-ე კვარტა მუხლებით მიმდინარეობს, რაც 20 წლამდე ან უვადო თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

ქუთაისი–ზესტაფონის გზაზე, სოფელ არგვეთასთან ავტობუსი გზიდან ამობრუნდა, 13 მგზავრი დაშავდა

დაშავებულები ზესტაფონის საავადმყოფოში გადაიყვანეს. ზესტაფონის კლინიკა „ფერომედის“ რეანიმაცია-ანესთეზიის სამსახურის ხელმძღვანელის **თამარ მახათაძის** განცხადებით, ერთ-ერთი პაციენტი საავადმყოფოში ხელის ამპუტაციით შეიყვანეს.

„უმძიმეს მდგომარეობაში შემოიყვანეს ახალგაზრდა ბიჭი, რომელსაც ჰქონდა მარჯვენა ზედა კიდურის სრული ამპუტაცია, იდაყვის სახსარში. ოპერაცია წარმატებით ჩატარდა, პაციენტი გადაყვანილია რეანიმაციულ განყოფილებაში.

როგორც ვიცი, უკრაინელები არიან. დანარჩენი ხუთი პაციენტიდან, ახალგაზრდა მამაკაცს და ქალბატონს წელის არეში აქვთ წელის მალების განივი მორჩების მოტეხილობა. ერთ ქალბატონს აქვს მხრის ძვლის მოტეხილობა, ცდომის გარეშე, ორი ქალბატონი არის დაჟეჟილობებით“, – განაცხადა **თამარ მახათაძემ.**

ცნობისთვის, ავტოსაგზაო შემთხვევას მსხვერპლი არ მოჰყოლია. არსებული ინფორმაციით, მგზავრები ტურისტები არიან და თბილისიდან დასავლეთის მიმართულებით მიემგზავრებოდნენ.

ზუგდიდის თეატრმა სეზონი „კლიტემნესტრას სეანსის" პრემიერით დახურა

ზუგდიდის შალვა დადიანის სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრის 158-ე სეზონი გიორგი კაშიას საავტორო სპექტაკლის □□ლიტემნესტრას სეანსის□პრემიერით დაიხურა, – ამის შესახებ ინფორმაციას კულტურის სამინისტრო ავრცელებს.

უწყების ცნობით, სპექტაკლი კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით დაიდგა.

□სპექტაკლის მხატვარი **ილია საჯაია**, ხოლო კომპოზიტორი **გიორგი ჭღარკავაა**. დადგმაში მონაწილეობდნენ: **ია სუხიტაშვილი, ირაკლი ჯიშკარიანი, გიგა აბულაძე, მარიამ მღებრიშვილი, ლევან გოგოხია** და **კობა მატკავა**.

ზუგდიდის თეატრში გამართულმა პრემიერამ ანშლაგით ჩაიარა.

კულტურის სამინისტროსთვის განსაკუთრებულ პრიორიტეტს წარმოადგენს ქვეყნის რეგიონებში კულტურული ცხოვრების, მათ შორის, თეატრალური ხელოვნების მხარდაჭერა. 2026 წლის იანვრიდან ივლისის თვის ჩათვლით პერიოდში, რეგიონების თეატრებში 539 სპექტაკლის ჩვენება და 50-მდე პრემიერა გაიმართა□.

ახალი ქართული ფერწერის ერთ-ერთი ფუძემდებლის მოსე თოიძისადმი მიძღვნილი გამოფენა

დიმიტრი შევარდნაძის სახელობის ეროვნულ გალერეაში ახალი ქართული ფერწერის ერთ-ერთი ფუძემდებლის მოსე თოიძის დაბადებიდან 155-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი გამოფენა გაიხსნა.

კულტურის სამინისტროს ინფორმაციით, გამოფენაზე წარმოდგენილია მოსე თოიძის მიერ შექმნილი 70 ფერწერული და გრაფიკული ნამუშევარი, რომლებიც საქართველოს ეროვნული მუზეუმის კოლექციებიდან შეირჩა.

ღონისძიების ფარგლებში გაიმართა მხატვრის ნამუშევრების ალბომის პრეზენტაციაც. ალბომი, რომელშიც 300-მდე ნამუშევარი და საარქივო მასალაა თავმოყრილი, კულტურის სამინისტროს და შემოქმედებითი საქართველოს მხარდაჭერით გამოიცა. წიგნის ავტორები არიან ხელოვნებათმცოდნე, მოსე თოიძის სახლ-მუზეუმის უფროსი კურატორი **ქეთევან ბენდელიანი** და ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი **სამსონ ლეჟავა**. ეროვნულ გალერეაში გამართულ ღონისძიებას საქართველოს კულტურის მინისტრის მოადგილე გიორგი მირცხულავა დაესწრო.

□მოსე თოიძის წვლილი ქართული ხელოვნების, კერძოდ, ქართული მხატვრობის განვითარებაში განუზომელია. აქვე მინდა აღვნიშნო, რომ ძალიან დიდი მნიშვნელობის მატარებელია როგორც დიდი მხატვრების ნამუშევრების გამოფენა, ასევე ალბომების გამოცემის მხარდაჭერა, რათა მათი ღვაწლი დაფასდეს და, რაც ყველაზე მნიშვნელოვანია, ჩვენს მომავალ თაობებს გადაეცეს", □განაცხადა **გიორგი მირცხულავამ**.

ეკა მამალაძის სოლო კონცერტი ნანი ბრეგვაძეს მიეძღვნა

მოსწავლე-ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის განახლებულ ბაღში ეკა მამალაძის სოლო კონცერტი გაიმართა, რომელმაც ქართული საესტრადო მუსიკის ტრადიციები და მოგონებები გააცოცხლა.

საღამო ნანი ბრეგვაძის 90 წლის იუბილეს მიეძღვნა.

გალაკტიონ და ტიციან ტაბიძეების სახლ-მუზეუმების აღდგენა მალე დაიწყება

მალე ჭყვიშში გალაკტიონ და ტიციან ტაბიძეების სახლ-მუზეუმების სარეაბილიტაციო პროცესი დაიწყება.

მწერალთა სახლის ინფორმაციით, პროექტს საქართველოს კულტურის სამინისტრო განახორციელებს. ის ითვალისწინებს კომპლექსის ინფრასტრუქტურულ განახლებას, ისტორიული იერსახის შენარჩუნებასა და სამუზეუმო სივრცეების განვითარებას.

რეაბილიტაციასთან დაკავშირებული საკითხების ადგილზე გასაცნობად, მწერალთა სახლის დირექტორი ქეთევან დუმბაძე ჭყვიშს ესტუმრა. იგი მუზეუმის ხელმძღვანელ ფერიდა მატარაძესა და თანამშრომლებს შეხვდა და დეტალურად გაეცნო არსებულ პრობლემებს. ჭყვიშის მუზეუმში ტაბიძეების ოჯახების უნიკალური მემორიალური ნივთებია დაცული. გალაკტიონ ტაბიძის მემორიალური სახლი, ავთენტიკურ ეზოსთან ერთად, 2019 წლიდან სახელმწიფო მნიშვნელობის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლია. ხოლო ტიციან ტაბიძის XIX საუკუნის მიწურულს აგებული სახლი პოეტის ცხოვრებისა და შემოქმედების მნიშვნელოვან ისტორიას ინახავს.

რეაბილიტაციის ფარგლებში იგეგმება როგორც შენობებისა და მიმდებარე ტერიტორიის აღდგენა-გამაგრება, ისე მემორიალური ნივთების საკონსერვაციო პირობების გაუმჯობესება.

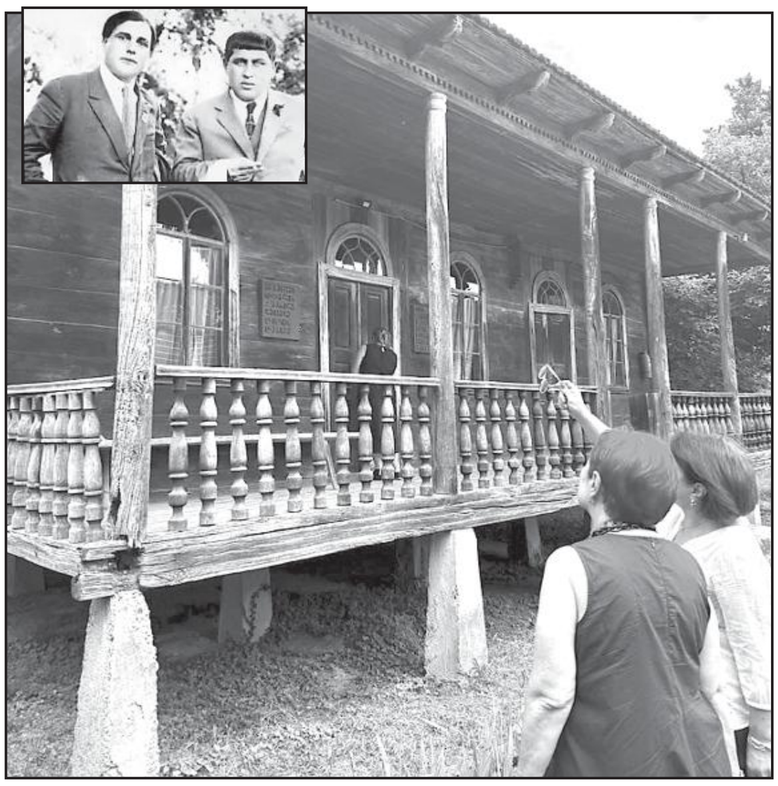

მხატვრები და არქიტექტორები დამეგობრდნენ...

თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიასა და თბილისის არქიტექტორთა და სკულპტორთა ასოციაციას შორის ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმი გაფორმდა.

თბილისის არქიტექტორთა და სკულპტორთა ასოციაციის ინფორმაციით, მემორანდუმს ხელი მოაწერეს: თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის რექტორმა **ყარამან ქუთათელაძემ** და თბილისის არქიტექტორთა და სკულპტორთა ასოციაციის თავმჯდომარემ **ლევან სალუქვაძემ**.

მემორანდუმი ითვალისწინებს არსებული თანამშრომლობის კიდევ უფრო გაღრმავებას და ერთობლივი საგანმანათლებლო, საგამოფენო, კვლევითი და შემოქმედებითი პროექტების განხორციელებას.

გვჯერა, რომ ეს პარტნიორობა ხელს შეუწყობს სტუდენტებისა და ახალგაზრდა ხელოვანების პროფესიულ განვითარებას, ახალი შემოქმედებითი ინიციატივების მხარდაჭერასა და ქართული არქიტექტურის, ქანდაკებისა და ვიზუალური ხელოვნების პოპულარიზაციას.

თბილისის არქიტექტორთა და სკულპტორთა ასოციაცია მადლობას უხდის თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიას თანამშრომლობისთვის და იმედოვნებს, რომ ეს პარტნიორობა არაერთ მნიშვნელოვან პროექტში აისახება.

საქართველოს რესპუბლიკა

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი
სპარტაკ ქობულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაკიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებითი ჯგუფი:
**ალეკო ასლანიშვილი,
თემურ ქორიძე,
ოთარ ტურაბელიძე,
გია პლატონიშვილი.**

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ქობულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტ-კორექტორები:
**ნაირა კეკელია,
მაია იორამაშვილი.**

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი,
აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოწერილ, ან უცხოური პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იბეჭდება სტამბა „ტორში"
ზიგზაგის ქუჩა N6

uac(უაკ)070.4(479.22)
C–323

2 009882 689431

რეკლამისთვის დარეკეთ:
577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com

ნებისმიერი თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

მომდევნო ნომერი გამოვა ხუთშაბათს, 30 ივლისს